

DI PADOVA

Stato ?

Num. 18

D. Federico Cesi Principe di S. Angelo, e Duca II.
di Aquasparta, Principe dell'Accademia de
Lincei.

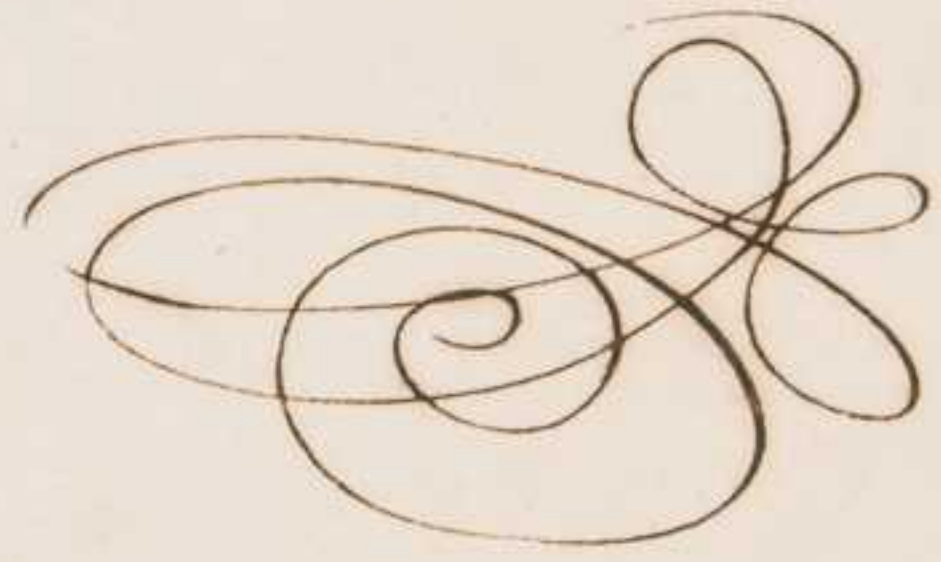
R. ISTITUTO BOTANICO DI PADOVA

Sala *A* Scaffale *2*

Palco *6* Num. *18*

N. Inv.

Federici Principis Cæsij Lynceorum Fundatoris
De
Laserpicio et Laserpitij Pluvia

UNIVERSITATIS
PATAVINAE
BIBLIOTHECA

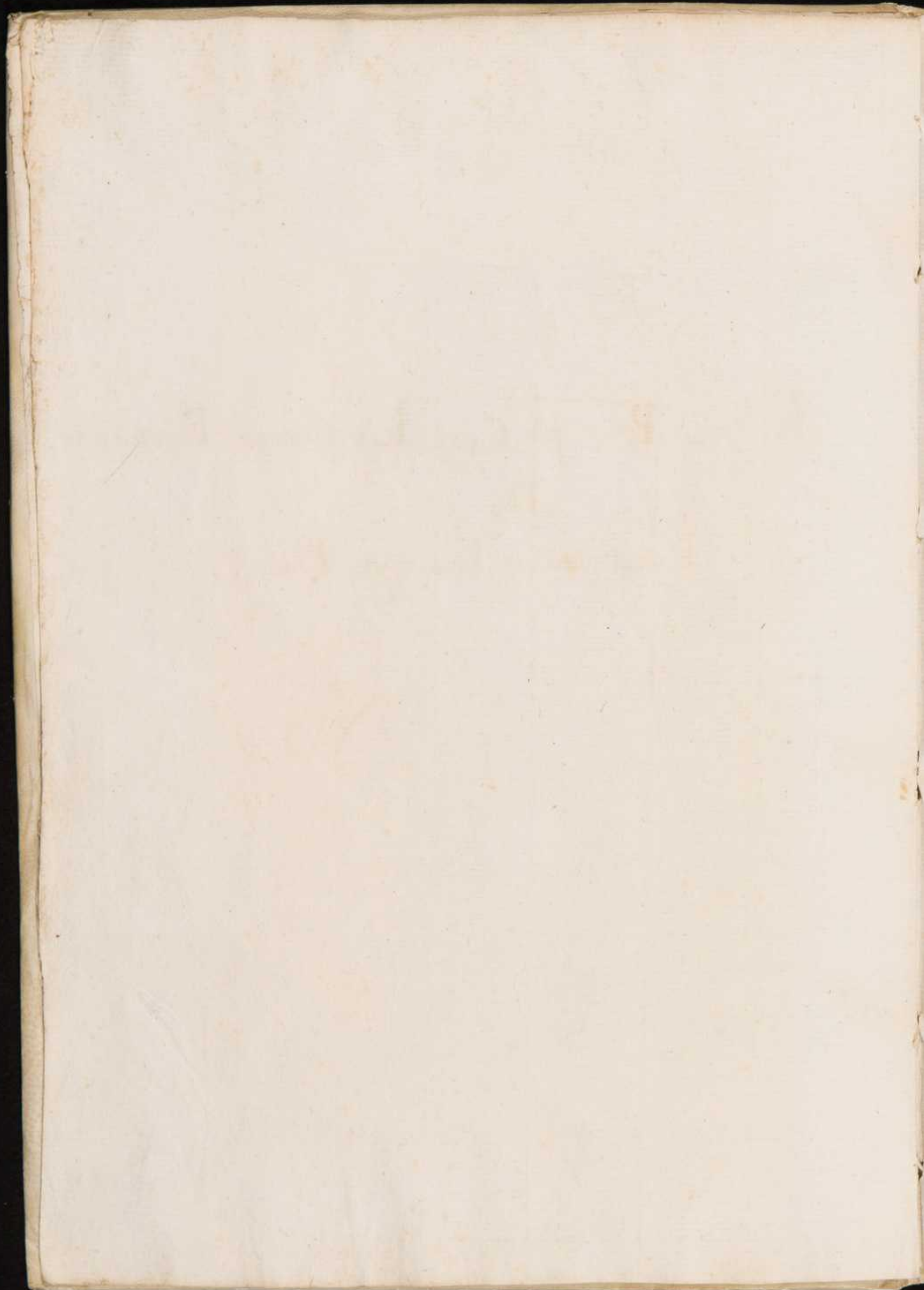
Federici Principis Castellae
Lycæorum Fundatione

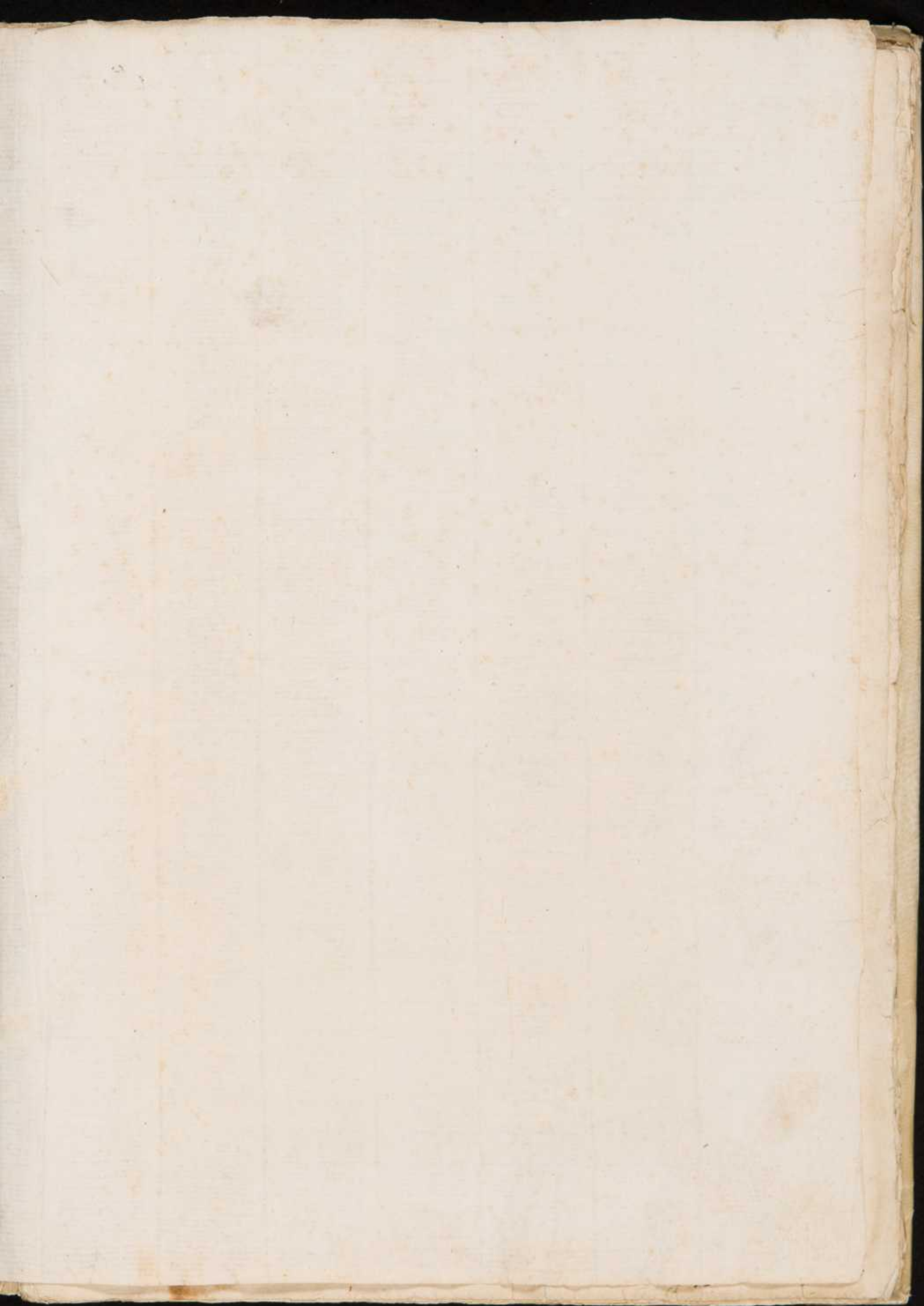
De

Instructione et Exercitijs
Puerorum

Primo P. pro Co. L. ...
D.
L. ...

C¹² 40

/

1935
193

Lasepiciogenas pluvia Lybia ob oculos est, eam ob rem
 a punicibus differre dicta, et sicut quod piazzi latius effusio
 fuerit. Leneus hic, oleosa magis et crassiuscula praeditus
 essentia, censei potest, si pices natura particeps, lasepici
 seu seminio. Nec eius plenius representatio qualitas
 carie erosa, utustatis, ipsaque tendit obruto lasepicio,
 an evuere, et inspicere liceat, utrumque tentabimus, ut
 dein quomodo tales conipere, succos, mubes, valeant intus
 eamur: Ex herb arum quidem et Narthecio genere Lasep-
 pitium, seu Silphion, vel ut alij Syrye, cuius ferulaceus
 caulis Magydonia, seu etiam Sylphium folia Marpum
 dicta. Apio similia sunt semen latum foliaceum, unde
 etiam folium dicitur, radix cubitalis nigri cortice multa
 crassa, et ad terra superficiem in caput seu tuberculum
 nata. Tota planta intra anni circulum solummodo vivat.
 Apud Veteres Natura Historius Theophrastum, Dioscoridem,
 et Plinium habemus — medicum ^{idem} Syriacum, Ar-
 menicum, Pericum, Parnaticum a Cyrenais quod
 praestantissimum dicitur. Strabo Cyrenaicum Lasepici-
 tium, et Aristoteles ipse Valerius, inde Cyrenaicum suum,
 semen Phyllum Lybicum Hippocrates, Catellus, Lasepici-
 ferat Cyrenas dixit.

Quam magnus numerus Lybia arena
 Lasepici ferat iacet Cyrenis

Hinc Cyrenis Semen apud Plautum Servius ita adicitur

teque oro et queso si speres tibi

Hoc anno multum futurum Syrye et lasepicium
 dein. seu tibi confidit fore multam Magydoniam.

Ut te ne pigeat dare operam mihi quod te orabo lenex.

Concelebratum hoc Cyrenense reliquit uti detentio nota
 posthabitis hebetiori facultati odore vinnisac suspecto

Luc. ad Celsium

Rudon
 Act. 3.
 H. 2.

HILF. JOH. VERA A
 M. HORTI BOT. LINDL.
 PATAVINI

puritatis videre est aliam eius in eadem Syria relictam se-
 mul speciem aninucrotam Magydorim proprie dictam; Vri-
 uerim Vera laserpitij fructus, seu lac e radice Supremo tubere
 ante caulem erumpens incisio. seu ipsius radice vel caulis
 seorsificatione vel abstruatum ex illis portionum expressione
 succum sit. Latius dicitur *Amulus Myrrha* ac translucens, atq[ue]
 ita Rhizis atque Caulis vilior: certe gummosa planta
 emeretul et exrema Galeno aerea, et ignea est, et tenuissim[us]
 spiritusq[ue] essentia, calidissimam viribus, ac maxime diluens
 exrescentia corpora omnes emendans obstruuntiaq[ue] aperiens
 Dioncordi res quibusq[ue] resistens est venerit intro sumptis,
 extrane, seu in corpus telorum ut immittit, seu Animalium
 ietu, et rabidorum quoque morbu illius. Tenuissim[us], rancid,
 pleuriticis, colicis, Cornitibus, conuulsis, epidemionis, con-
 trahit, suppressis orienibus, anginis, fellis, suffusionibus, Alopeuris,
 dentium dolentibus, Mleombus, carbunculis non paucis, Hydro-
 piti, alijsq[ue] agnitudinibus affert medelam. Consimilis sunt
 folia natura, efficacis vero minoris aninone caulis illa
 perui primo sanitatem, mox pinguedinem et carnis iuuu-
 ditatem, hic hominibus etiam sanitatem reddit 40 diebus a
 vitij omnibus corpus expurgando, cito enim, elixoque velu-
 suam, gratosque admodum gustu refert et inter cibaria Co-
 quus apud Plautum

Psal. 144. 111
 Ps. 111.

Indunt Coriandrum perniculum Allium atrum duo
 Apponunt Rumicem, Brassicam, Betam, Blitum
 Et laserpitij libram pondus distillant
 Teritur Sinapis
 Et ex eodem Planto inter bellaria locum habuisse. S. Saporis gra-
 tiam his patet

Psal. Vocantur

Obscuro herile, ut multa loquitur M. S.
 Nil nisi laserulum, Serapium, papauerumq[ue], tritium et pappi nucis.
 gratum, et facultatis praestantia lactiori colore condecorans, unde

orit

desint, seu lateant, representes carentiam naturae
diligentius perueniunt officinas, et vel genuina re. e.
tenebris eruta. Reipub. conferunt, vel simili in medium
de prompta, ubi errore aliorum ansam probene indagari.
Quod maxime consentaneum fuit Laterpitij dignitati,
eoque magis quod nec Cyrenis dumtaxat laterpitij
vix reponenda videtur; nec si quicquid temporibus deforent
impedimento esse, cur orstra, aliam. tempore. reponi
possit, et copiosum, variantur temporibus Naturae facultates
vix disseminantur, natura utique locis, nonne Cyrenis
ab Indis originem lateris repetebant, cur non alijs locis
et temporibus id evenire potuerit, mercurium certe tam
medicinalium quam aliarum transportatio mutabilis est
maxime, siimus solum antiquitus maximo in pretio
habitu quo nunc Plebs tota contigitur. Agallochum illi
temporibus adeo frequenter erat ut in Thuris locum a Diosco-
ride substitueretur; hodie apud Nos vix Thuris quadra-
ginta libris Agallochi compensatur vnicui. Aeque igitur
animo Laterpitij inquitio Philologus excipienda videtur
si quod minus arduet vulgari Levistici quod Hippocri-
num Matthioli Smyrnum Fuchtiolus et Lacuna faci-
unt, non solum semen ut pro Laterpitio a Germanis et
Angustiano estimetur, et Imperatris, siue Abiantis
Asteris, siue Asteris minus apte a Laterpitio derivatum
nomen, nec procerus ferulae caulis ut a Fuchtiolus Laterpitium
credatur, tandem et in Angelicis a Ruellio et Cesalpino
et ferulae illa Matthioli ab Aduenarum clavis
Scripturis exposita planta, quod pluribus tum ab ipsis
tum a Rondeletio nobis optime omnium Laterpitium refert
nec immeto iudicatur aliquid desiderari contingat. Re-
minisci primum oportet quid Regionum, et Caeli Varietas
tam algore, calore, quam sideris luminibus diuersis in
plantis valeant affirmandi, earum tamen viribus, quam
effigie

affigie alterando unde plantas non raro patrij nomenibus indi-
 gitare, et distinguere solemus. Demum predictus stirax
 nobis etiam genio, nec a Laterpitio diuino predictat esse.
 Laterpitium etiam doctus, et virtutibus licet delibatione quoda-
 modo, et Medicorum experientis minus cognitis condecoratis.
 liquoribus etiam vulnere fuerit, qui lateri ipso respondet
 minus tamen valenter rava lachrymatione, et exigua
 e ferulacea familia selenini generis caule, vel
 eminente, vel non humili radice magna exterius
~~fusca~~ ^{fusca} in alijs non alba, et capite seu tubere inidente
 salsam exaltatione, et quo tuberosa dici possit parte non
 carente semine foliis alijs, alijs salsam compresso et lato
 folijs ab Apio non discrepantibus donata. Quod sit diligen-
 ter monstrant harum plantarum promotores, ut ratione
 contentor. eum omnino sit, Europeum huius representatione
 stirpibus Silphium agnoscere, eiusque varietates quod Aphro-
 dita anno quidem Angelica latiplyis selenis Malubensis
 et Imperatoria argustiplyis Levisticum quidem iungantur
 affinitate, a qua sane opinione omnino distare uideo
 Rembertum Dodoneum Petrum Porum, et Mathiam,
 Lobellium Viror de re herbaria optime meritis Ruellium
 vero antiqui etiam in Gallia laterpitium cognitum enun-
 ciare cum a Veterinariis medicinis auctoribus equiratur
 Gallicum laterpitium. Virum debilitat, partium aliqua
 varietas, et liquoris paucitas nostrarum Regionum tempe-
 riei condonandis uidentur ut in pluribus audit stirax
 legitimi non in Syria Cilicia, alijs que tantum Asia locis
 plantis signantur sed in agro nostri Cely montis adeo copiose
 sua sponte proueniunt ut conspicuas siluag, ampla que fructi-
 eeba, conspiciant Vernis floribus straxiorum ad instar odore
 astriusque bariis perunda ex ipsi tamen quamuis robusti
 arboribus spontaneis per raro guttulas colligere liquit, sed

optimi Stracis. Sed in Theophrasti arboribus. Id etiam in
Tragacanthae radicibus in Cyrenis montibus sponte traquen
Habit nullo ad hoc accedente mangonio euenit. Existimand
proculdubio ex nostris laterpitij plantis ob sal inferiorem.
Aptius calorem resinosi profluere liquoris, non nihil tamen
Vulnere scarificatione, aut expressione accidentibus commode
prolici posse. si vero Cyrenis enim ipsius laterpitij, et Laseis
notitias perquiratur longe facilius quidem atque quenda
videretur, et exigenda alijs esset qui minime ea cognoue
runt, sed antiquorum accepiti relatione rem descripterunt
hesitantel ut in Theophrasti, Plinij, et Dioscoridis scriptis cum
Pona, et Lobellio obseruauimus, sal commode autem nostris
laterpitij Varietatis, et praecipuis ab antiquis ipsis traditis
uobis innixi centere poterimus Cyrenensem ferulam celtiorem
nostris, pinguiore caule succo turgentem magis, eoque
maiori efficacia praedito calidioris fuisse, nec enim coelestis
solans praepotens vis a periculis Lybiae solo abesse potest, unde
plantis vigor, atque facultas, unde succi digestio, et excoctio, et
ferendi postea effusio, et sicubi ob aetheris caloris defectum non
a potentiori illa efficacia, et turgentis succo deficiunt, ita hoc
ob radiorum aberrantia confluentia succo, et virtute, celtiorque
specie praerellit. Perquiramus tamen in praeceps vetustatis reli
quij si non exactam saltem adumbratam eius imaginem. Aruo
nius Augustinus inter reliqua munimenta duo Cyrenensis
Reipublicae praeceps Sive Ammonio Urbis Domitio et laterpitij
planta nobiliori, et peculiari regionis fructu insignitae apponunt
diligentes Philopoli oculorum eius animo figuram equipiant,
fideliter namque utpote in ipsa patria elaboratam, ab
non ex parte ut aspectu patet, et in nostrarum Regionum hodi
ernis Numismatibus Iconibus etiam quadam, ceterisque Mi
nerua conspici euenire solet. En tamen ferulaceam robustam
in ambobus naturam. En proculdubio, crassum et turgentem
caulem, folia uero aliquantulum diuersa, diuersa e magno
caudice

caudice protiliunt, primi
 latitudo uidentur, et magis
 Apio propina licet ruditer
 efformata, et conspicui pro
 deunt ferulae et geniculi
 sinuati alii ramorum ap-
 parenter circumdaribus,
 e medio etiam sinu minima
 erumpunt foliola, secundi
 folia ferulam magis quam
 Apium exprime uidentur
 non tamen abiq. latitudine
 ut omnino ferula dici
 possint, geniculorum alii
 inconspicui, nec e sinu

medio alii exortus. Hinc facile suspicauer Cyrenensis plures Ceter
 pitij Vanerates fultis licet et nobis, nam licet plurimum aliquid
 in secundo Numismatis effigie artificio rudiori tribuendum sit
 angustiora tamen numerariaeque folia aperte spectantur. An
 hoc inferior illa Magudaris, quae et Lybia quoque, et Theophrasti
 teste aspectu ex portis manifesta, an crebrius admodum me-
 fallo dignabantur, et praestitius, in hoc vilius, et laevis expertis;
 ob id praecipua pars caudis dumtaxat truncus inculpat quod
 relicto progerantur uero maiore haberetur in pretio, et Ceteri digne
 mi crederetur radice in utrumque Leone posthabita, prima foliis
 etiam Stellatum quales in nostri Ceteri, ambellis aut non admodum
 distimiles uidere est praecipue Leuobis, et Imperatorias a caule
 seuenum sinistrum ex tribet. Quid autem in utroque Numis-
 mate exstet, illud in caulis fastigio capitalium optuberant dis-
 ficile quidem considerari poterit pro manca radii que effigie
 superstita propria et indagine. Nestigaretur namque exposito
 tantum mixti figure iudicatis, in secundo Numismate ferula
 folij cum Helyio Anguillario qui illud vel simile portante
 Spectauerat seuenet tubere illo pro fructu compari. Pines ad

instar recepto a Theophrasto et Dioscorido Latopitio dixerunt
omnino proci. Cuius igitur hoc tubus quod radium supereminet
laticum vulnere prohem liquorum? haud difficile sane est
mandum cum in ipsa Jona prociue notetur ut pote scate
nigrem Latens cui ab ipsis scriptoribus radium supra terram
adherere diceretur, deinde eandem atturgere, ipsi vero minime
proprium sensibus, cum rem observaverint fortasse omnino
distincte manibus relationibus scripserunt foras, et hoc est
quod caulis Magydari, etiam dicitur. Magydari quippe
vtilior alia Latopitij species est Dioscoridi radix ipsius Latopitij,
Plinio eius caulis, vel potius uti Theophrasto aliquid in
caule, aut enim deinde caulis atturgit ex quo Magydari, et
quod folium dicitur, exiit, quid autem erit postea iste
Magydari, seu Tubus ipsam (ne de nomine dixerimus) quod
tandem erit ferulam Umbelliferamque contempleris, procius
insurgit caulis in eius cacumine, scapus in specum prothuberat
et rursus ~~tubus~~ folia rursus inde truncus alij latioribus, et
caulem circum geniculor amplexis in caud cartilagineis mo-
dum haerent, ita summo specui inuolucris seu theca ad instar
circumvolunt autem benigna Parentis ex tenella, et par-
vulo rei receptaculum provent et Vaginam, Coriulum in
ferula esse Dodoneo monnulli appellitant cui induratum
lucum referentem, umbella, et summorum foliorum in
arcum bipata cui in spongiote medium complicata rudimenta
emittit servantem. Hoc denique nobis si non ex arte retulit
saltem referre debuit capitulum Latopitij caulem proci
quidem, ac Viribus ob includat semini a folijs tenellis, egregia
stante energia, dignum ut insingeretur, et proprio do-
naretur nomine. Jam vero de latere questio sit, An
inter ~~conuictos~~ ^{nos} saeculo reperiantur liquores, certe a Cyrenis
si est iam annorum circulis ibi defuit expulsum non
est, videtur vero seu in publicanis, seu in barbaris, vel
aicolat hinc defuit, referatur reponatur maxime dubius

5
nec enim radices erui omnes nec semper pecunias de populari
credibile est, crediderimque faulius vim illam imbre inte-
minatam, tempore tandem extirpationem euaruisse utcumq[ue].
autem modo illuc defecerit alio quodritandum est, et sicut
qui pro ipso Cyrenensi uero Belloinum afferunt auctoritate
minime sunt, cum non illinc afferatur ita nec ip[s]e Cyrenensium
qui pro indico lasere, cum habent ab odorato illo Cyrenenti
haud longe diuersum. Matthiolus et Sargias merito quod
illis infanti, his uero omnino iuderi possunt, et omnino felici
pugna detineri. Nec enim vel orantia, et pretium, vel custodia
Cyrenensium, aut ibidem defecisse quicquam offit, nec
quod calidissimum statuarum tenuium partium, et acris
virtutes, quippe tum calor Belloinis omni exiguus, tum
partium tenuitas facile se eiaculato admotis ignibus et
ex se longe acuto, periculisque odore produnt, an uel
intit aenis, medicis potius experientis quam gustu inquir-
rendum esset. Si uero in his Cyrenenti cedit, non agri-
ferendum est, cui ut pote à tenui in aere in sublimato spi-
ritu, ibique conalescente origo fuit. Quod uero lascepitum
antiquorum mensis admissum, omnino uero Belloinum
nostris diebus parui omnino id momenti ex antiquorum
cibus quo in desuetudinem abierint reserua piget, quod si
Asia ipsa. (de qua mox) sudorum esu, condimentum quod
quotidianum, quis ex nobis unquam illam interferentia
fortiori stomacho non attingere tantum, sed et asperere
ponet fatendum uerum omnium uerum tempore loquere
variari. Interim nullum dicit experientium ingratum
vel insalubre futurum si condimentis adderetur, Patria
magis repellere se credunt ueteribus ignotum facientes, attin-
get quod nil impedit alio produci posse quam Cyreni in

in Iarnatto, Armenia, Syria, Media, Persia ubi dicitur
Persia etiam Indis contemnia, et si Aristotele ait
Laseri respondet, eaque in India Tanga aliisque eius partibus
praeter scriptorum relationem reperitur, nil prohibet etiam
etiam in India speciebus similibus ibi provenire posse, in Sa-
marra, Sian, Martaban, aliisque Indis partibus a Cyrenensis
Coel. tempore non longe alienis. Ignoramus Veteribus si alio
nomine reperiretur tantum obest ut ea de causa Lasepitium
esse nequeat ut facilius ne tam insignis odor, et praecipuo
succo expectet eos cum praeterea alijs ab ipsis fere Regionibus
mitti abundarent. Nardo videlicet Agallocho, Narcapulo
Lasepitij nomine celebratum fuisse commendum sit. Non
mirum tamen esse debet antiquos Lasepitium vel alia
plurima, et non ab re Auerrois sub nomine Belenizae,
aut Belozae, sive Petrozae cognitum eorum odorem
commendet. Venetum opitit ut Matthiolus indicat, et in
suis Faunatologiae Joannes Baptista Porta experimento
docet aliasque obtinere facultates eius maxime tempe-
rieti congruunt sit. Porro illud Laseris nomen Belzoine
omnino ademptum videtur, validos in eo cortices im-
plicatos Matthiolo observatos arboris magno potius ar-
guere quam fenestae stirpis liquorem esse, arborisque
in Cypro praecipua a medico Cypro confirmatam.
Sarzianae descriptam arborem Belzoine proferam,
vastam pulchram, ramorum frequentia umbram
remittit ordine pulchre digestis, et in aere claris, cau-
dice crasso, crassa dura, cortice venoso ait Cordus
folijs. Quo in partibus interdum cum Lachryma adue-
hantur Theribintu, aut Lauris similibus, et equalibus
Sarzianae. Cui aut simonit minoribus non adeo viventibus

et aliena parte radicantibus in maioribus vero ramis
erant ad salia folia magis accedentibus latioribus ta-
men et brevioribus vulnerari vero ad arboris liquorem
effluvia, et se propter difficultatem loci, et Tigrum
pericula, eique et folia, et ramos detulit nec numerari
dispendio satisfecit. Sed Gypium Belzoinum ipse Sarcia
eo conuelleret argumento potest, quo Caucasum, et Paropa-
nissiacum Turcas, et Thraues non ex India hanc lachrymam
in proprijs Regionibus quotannis faciunt transuecti vos
si propius adueneret potius igitur in medio minus exactati
in suis reuerentibus aliam cognitionem quam meritis
vobis ubi de huiusmodi ignorantiam credendum videtur.
Suspiciari quoque haud difficile est minus se posse
fideliter cum qui Sarcia periculosa, distictamque
Belzoinis feruoris collectionem uendit, pericul-
quippe metus laboris evitatio non facili deinde experi-
menti cautela, occasionem dolo dedisse potuerit, cortices
deinde lachryma immixti, seu lignosa fragmina a
ferulaceis cellis, et radicibus, nec uis qd. radicibus
minime abunt, lignosa namque ipsa partes atque
prædura inuisa comperitur, robustam vero memo-
samque laterpitij plantam maxime uideamus, folia vel
perhibet alteram plantam iudicare lachryma regnum apta
vel plura namque alienis folijs ad id aptis inuoluta et
seruata secum adherentes illarum diu deferunt portiones.
Si uero subeat his quadamtenus aut uelut et Belzoini
Plantam arborem esse existimare fiet id quidem absque
ullo laterpitij essentia detrimento, omissa enim quod
Sarcia ipse etiam Alia planta Corij folijs (quod indi-
care potest fructus naturam) innotuerit, nec quin later-
pitij species estimaretur impedimento fuit. ferulaceam No-

ut arborem simul esse considerabimus. Arctae adhuc suo descriptio-
ne nomine ignoti Sagapeni plantae arctam habent cum Sylphio
affinitatem. Dioscoridi ferulacea planta in Media marces
frutex ait Ruellius fusius apertiusque Mesue describit arborem
ferulaceam dicens similem Oleandro. Montano succum red-
dent porracei odoris. At non hinc ~~sed~~ evidenter licet breviori
descriptioni ea planta respondere videtur, folio certe ~~certe~~
~~non~~ quod Matthiolo Seseli Aethiopicum alterum, Dodones
fruticans Pond et Lobellio legitimum videtur, folia certe, et
ramuli, Oleandro comparandi Orabella, fenuli ejusdem odore
qui sat indicat porracei fore lachrymam odoris, tota planta
certe arboribus comparata frutes Herbi arbor dici potest, ligno-
sa, ciliata. Ut Sagapenum censori commode valeat debeat.
Quod apud Nos gigni ipse etiam Plinius refert Nos interim
obesse illud videtur Aethiopicum Dioscoridi Seseli eam repu-
tari, si namque id verum esset cum certo Phicopis constare
possit gummosa tam Sylphii, et Sagapeni, quam Ammuraei,
et Euphorbii et huiusmodi stirpes minime Dioscoridi ~~videtur~~
vix que per breui narratione cognita fuisse, haud abne suspi-
candum Sagapeni plantam minime notam Seseliorum speciem
esse (cum utraq. ferulacea sit) Melique internumeratam
de cuius alia liquore tradidit, sed minime pro comparati-
one illud haberi potest, cum nullo pacto folia hederis dici
possint sique Perclimens uti nescitur, nec adeo responderi
videbuntur, nec primi a Matthiolo descripti cum ambobus
ullo modo relationem superare possint, frutes ibi si absque
menda in Dioscoridi contextu legitur genericum usurpatum
videri potest pro maiori, et utriusque herbae ~~da~~ ~~per~~ ~~en~~ in
etiam frutem valeat, at tamen usurpatum non raro in herbi-
culis videre est apud eundem Dioscoridem uti in Marubio
Stathi, Polionemo sicuti etiam ^{ἐν Λαυρον} ~~ἐν~~ in Chamidio et ~~ἐν~~ ~~ἐν~~ ~~ἐν~~
in Melanthio ut equis grandioribus ferulaceis fructu tribuend

Tandem

7

Tandemque debet Sagapeno plantam ex ipsomet resina
ipsius simili odore lignorumque in concreta similibus posticulis
tenuium durculorum repetitis inquit quidem fistulosa predicta
medulla nigricant castius equum estimatum est. Nam
Laserpitij e genere arborum vidimus stirpem, in multis aliis
alia in ferulacea, et succulenta classe non longe distans,
Dioscorides quae arbore lupulium elata Euphorbium ipse
describitur Lybiae arbor ferulae speciem habeat, Ammoni-
acum a ferulacea arbore (testibus quoque Tolino, et Plinio)
distillans succus; ambo contemporanei et congeneres; nihil
mirum igitur. habemus plures arbores ferulaceae familiae
et a Laserpitio quem odore, et facultatibus affine simulat.
praecipuum Sagapenum. credamus iam descriptioni Galienus
exhibita, et folia Belzoini arbor habeat nostris similia Sa-
gapeno, Mali quippe Citriq; minorum, non adeo iuventia,
inferne candidiora, Salicinis breviora, et lanera, non solum
igitur Belzoini arborea conditio impedimento non est ut inter
Laserpitij species Indi etiam arborecentis si arrikerit appropin-
quenter queat, sed eius aspectus Sagapeno compar, et similis,
alii etiam propinquus eius se. generis pariter determinari debet.
Nec si diuersim ab Apio folijs, absque annua plantae fructibus,
seu arborecent, ob id quae essentia, qualitatibus, alijsq; notis
in eius genere locari debeat fatore poterunt, cum et legu-
minum arbores, et Equites uiderimus, et Leuroij folio apud
Imperatorem Abirithum spura qd. humor phlogisticus patiantur.
Brasauolo autem Sulitanorum Nauarum Belzoini arboris
descriptio Laserpitium Dioscoridis exquilitate representat, La-
serpitium Belzoinum dicere, eos notis cognis. Veritate. Atsam
Veri quam scendam (quod Viri odoris sit) officinam appellitane,
Viliam nota, Laserpitium speciem omnes fere Botanologi esse censent.

quod vides de latera praedicta obtineat, maximum in mediam
 vum. Extrem in India ab eisdem Regionibus quibus ante quibus
 tale Latere deuehat, quod si in tibi etiam eorumq. vndimentis
 admodum ut de latere dicitur scire exoptas. Banuanes, et
 Lambaynes sapida ea, odoratq. facere, iucula prolati apud
 Sarziam, qui sat eam pro latere defendit, ostenditque. duo eius
 genera facient; Synerum iucini colore, et impurum turbido.
 Verum si uis. Atque quod a latere ab Abertinis Interpreti cor-
 ruptum nomen Arabibus *حلت* - Haltho dicitur vel *حلت* Al-
 Absendaar in odoratam qualis suauia, Cyrenensis habebatur,
 et foetidam quae atulv in aqua que fragrant, ac vino suo
 odore molesta esse. Arabum est uti apud Auicennam uidi
 distinctio, ita et alia in dulcem, et amarissimam quae minus
 in cassum facit uidetur, dulcis siquidem Belzoinum est, quod
 Cordus etiam nomine uidetur, amarissima. Penitum lateri
 quod foetida etiam ut gustanti est experiri, nulla enim in
 Belzoina amaritudo, ut in foetida, sed et commendant suauitas,
 quae cauta fuit. dulcissimi; color vero rufus ambobus optenit,
 interius praestanti, ut puta Belzoino candidus. Translucent,
 diluta albescent, serius tamen solidum essentia Belzoinum,
 quam vero id ut quod praesertur. Myrrham emuletur plus
 iusto, illi cognouisse uidentur, qui pro selectione Myrrha
 Diacordis habuerunt. Odoris vero si lentus prima dumtaxat
 applicatione similitudo perquiratur, nulla primum sole de-
 monstrabit, uti adoris ad spiritum, si mihi autem grauedentia
 Acca sufferatur, non plurimum differre, sed violenta dum-
 taxat spirituum effusione, modum hanc sicut Belzoinum
 tenuiori, pinguiorque halitu, moribus ad blanditur. Similiter
 vero quid ambobus sub colore, et inuisibilem delicate offacientis constare
 poterit. Idcirco omnia aequae Ruellius Braucaudus, calique scripto-
 res intuyari uidentur quod Cyreniaco Lateri Belzoinum

Congenerem

Hist. Plant.
 4. 87

Hist. Plant. I.
 4. 87

congenerem ferunt. Ob id complures adhuc naturalis Theatri
 Inspectores illorum retinere sententiam non sunt. Veritas, praesens
 quippe laseni speciem Belzoini retinere nobis exhiberi satillad
 nempe praesens praesens committant nec minori in pretio haberi
 quam de Syrenaito Opo antiquitus factum sit. Cordus ipse accepit
 dum ex eo recenti expressit, pingui, et praecipua flore quem ad
 emissa Aque quod Benzoinum oleum dicunt. Indis Regibus
 potentissimi nobis primo tanquam munere mittendo. Disque
 ipsi in supplicationibus offerendo. Signo autem ad circumdationem
 in lacryis odorem accendendo enarrat. Mercurio belzoini adu-
 ritique aridum solummodo resina. Eodem mentum uerid, quod ad
 Nos adferatur, ex quo quidem adeo pretioso, et uariis de illius
 pretio, dignitate, et uirtutibus facile conuincendum, nec omnino
 si in laseni aridus, spueasque facit. Nobis uelatus. Virtus antiqua
 laseni non omnino respondeant, nec ea uolentem operandi. Adit
 inesse uideatur, sed ut enim res se haberet si in genuino illo oro-
 bilion Opo experiri contingeret, quod praeterquam coloris ruffum
 fuluum, ac candidans, et odoratissimum araret etiam et caput
 opptens gutta Belzoino acris, facileque penetrant ab ipso ualeio
 Cado stimus. Quam obrem primarium etiam inter lachrymas
 Sicuti praesens illa, aciale. Cyrenaiticus hucus qui Opus praesentem
 inter cetera dicebatur. Nam uero et Nos de Oporum essentia in
 femine, ut mox ad propositum colligentes Superne, equum aliam
 templemur postquam lacryis inspecta ut fieri potuit ut si
 mus affatim.

Porta
 Imperialis
 Annot. in Diosc.
 lib. 7. cap. 79

Arist. plant.
 4. 88

Horum quidem complures medicamentis, alij odoramentis, utroque
 nonnulli uelut in duo conuoluntur per uirtutes scriptura in testi-
 monijs ostenditur. Verum diuerso sub titulo propositis paucis
 quibusdam eorum facultatibus in humanum usum subnotatis.

Primum in his natura artificum minime detentum, aut obstruc-
tum. Tunc si quidem resinae concolor luteus, lachrymas, pices,
sicut deinde aspicimus, et plurimum vegetantium extimatas
exarationes. Porro penitus aduertens, quod sint, quodque commu-
nicatae eas proferat nostri erit propositi. Coelestem illud
liquorem omnibus interfigurum rebus oleum amaro illudimus
naturae opere, nec minime admodum rari omnibus in rebus
suis contemplari licet. Tunc nos mempe dicimus Opum
non debilem illum, a quemque succum de quo prius actum
est, qui licet ab aequa illa temperie semotus olei stantia
concedat proximae tamen complexionem inter reliquas cor-
porum partes, quae omnia digestis unibique elementis contra-
re diximus asseruit, crassiuscula magis essentia, sicciorque
pinguedine, et duriuscula ad terram plus aequo destinare.
videtur, et sic esse, et humescere primum illum succum
vitali est, in calore vero, et frigore varie pro rebus variis
se habere, ut in alio contingit, et in Euphorbio Raphanisque
videtur, olei vero plurimum resinae in ipsius matris in cor-
poribus receptaculum, oleique cum reliquis defecationibus corpo-
ris partibus coagulum censei potest, ipsi balim proferre, et
subone, et pro maiori, omnique olei participatione per-
fectionem sortiri, sicut ab Opo debilius succus, et balim ab oleo
reipit. Tenuioris quoque crassiorisque materiae ratione,
oleo in medio reposito, vltimum sibi opus vendicat locum.
medium vero si digestionis, coctionis, ratio habeatur, elabo-
ratissimo mempe oleo postremo, quod summo naturae opere
colligatum sit in omnibusque miscelae perfectissimum, vlti-
maque, et difficili, ut plurimum ab alij resolutione sepa-
rabilis. Ut eius autem continetur fluxus atque lubricitas, pri-
mumque debilem succi dependio, atque effusio cohiberetur.

9

ceteraque puriores, minisque subactis elementorum vincen-
rentur portiones glutinoso Operaturus opus fuit, qui liquidus
quidem, essentia praedita corporum inter quascunque partes
excurreret, viscido vero lentore complecteretur, innotisque
contineret & detineretque, ex eo corpora confluxerent, co-
agmentarentur, et soliditatem reciperent, ut Vere Philo-
sophus dicitur, quod Philosophorum quidam indigitate iudicium
tertij illius radicalis humoris descriptione quam naturae
glutinosae, ac terreae, corporisque in unum dicunt, eoque
detracto in pulverem, puraque fere omnia redigi elementa.
Sed hi in Animalium dumtaxat corporibus hoc solo intel-
lectu utpote necessaria, coniectantur, quae nostris nunc
sensibus subiacent, ut in quibusque musculi imperire
sint. Maximamque essentiae partem constituisse ut im-
merito excretionem estimat, sint corporum, eo siquidem
argumento ex arborum essentia plurimum exire, non
Uniuersim excretionem dicit, sed eo tantum casu, quomodo
est quod ab exuberantia carni succi euenire cogendum non
sunt, ac in corporibus nostris quandoque fit, aliam enim ab hoc
Glutine ipsa pendet, tum arborum, tum ceterorum mixtorum
comestentia praecipuo veluti succo, et pertinacior radicali
partes agente. Quod ut in omnibus ~~partibus~~ inest, vestium
videlicet succum se habere euidenter appareat plantarum
contemplatio praestare poterit, in quibus videlicet plurimum
contineatur illius, variaeque pro illarum temperie in modum
veniat aspectum, sponte namque in succo surgentibus pin-
guis, et copioso e celtioribus Vinacionibus stirpibus, col-
lathymat, superflua namque corporum mole trigidum dum
sele exponerant, expurgantque per cuius rimas, vel ad
hoc fatiscunt, quod naturae opus, Coeli calor, Veni que tepor

Largius promouere solent, sed hominum quod est cupiditas equi
minime satisfacta. munitibus. Vulneribus uti in sauciant in-
portunum ad maiorem ex lute glutinis, indeque quodam co-
pam facile a pertione atibus interis corpori effluentis. Ex-
cerptum vero a voluella, apibus, sumis, barbis, caprarum
mandentium in istis stirpibus, quod vel minimum extrahunt
vel in cuti pora detinent arctius ob nimiam calidum, vilitudine,
habitu exilis, ut pote illorum cruribus, villis, corruptum
oculique exaurum prolat. In alijs autem molliori compa-
gini cum bectillione natura, et parum glutinosa humiditate
plantis aquosi succi solitate, ac lenocinio quodam pro-
tractum exprimitur cum illo coarctis durioribus partibus,
elapsum, euanescentaque illo, vel ex se, vel ^{ut ignis} decoquen-
ti relictum habetur. Inter nigri siccioribus corporis ipsius
partibus concretum elipatione, fusioneque dilabitur glu-
ten compressum in istis, quod glutinis plurimum idque cohesi-
centem innipumque obtinent, ut selici promul nequeat, et
siccitudo praediti temperamento. In similibus debilibus
tamen, et mucosis calente prolicet, aqua. In opibus magis
eius decoctione horum siccioribus contumax violentius ex-
trahitur corpus diluendi sese intinuant, clostruendoque
longius ebulliente aqua rapiente quod ea euanda colligat.
distillare uero cogitur ex opibus ut pote ferulaceis herbis
impositis, aut circumpositis igne effugante, et concisueant,
frustulis, ac in receptaculo cogente. Porro est resina, pice
nantiibus arboribus obtinuit, alijsque herbis terreo, vi-
treoque glutine turgentibus metallis, denique ipsis et
quibusdam terrensurgente ignis uti maxima et uerente
expellitur labitur, remanetque, ut in omnibus uideri fit e
pirguioribus quidem facile et diuis, terreisque difficile glu-
tinum haberi, e medijs, medio quodammodo. Quod omnia
humana

humanand' sunt ad lucrum diligentid' collato etiam bestiarum
 famulatu, praeterquam prima suae naturae instinctu e' pro-
 prii corporis erumpentia, et quod munificet alio etiam modo
 nobis est oblata natura; praestantiori longe ac t'or artificio
 valemus, et perquam delicate. A sole namque feruendo ab ipsis glu-
 tinosis, succosisque plantis egultum, et partim in aerem usque
 fructum, mox nocti frigore recedent, et vel in proprias plantas
 vel propinquas in alias, et solum si aex agitatae fuerit, partim in
 ipso poro si cortice limine usque rotidum irudent probrat in
 nostrum usum, et diuersi quidem pro plantarum ratione tum
 emittentium, et circumlitarum simul conspirantium, tum
 indirecta relaxatione morosam praebentium sedem temperant
 et facultate. Quae omnia crebro contemplantibus innotescunt.
 Latet vero in nostro corpore, et omnium sentitiorum glutinum
 humor ille tertius radicalis, e quo plurimo spermatis conflatur
 essentia plurimum in mineralibus misceli. Bituminum quoque
 ut hic omnibus perquirenti Phylloptis cui ad commodiorem in-
 tuitum Synoptim substituiimus, ita in una quaque re sese stu-
 ten ostendat in omnibus ut diximus misceli compaginem, ut
 merito inter mixturae principia prioris resolutionis elementata
 siquidem locandum fuerit, basim rebus praebent, ac fundamentum
 et Vinculum conseruationis, ac consistendae, quod tum patet glu-
 tinum vitosa, solida, ac tenaci essentia; tum propria incor-
 ruptibilitate, quae ab anni corruptione, et senectute vindicantur,
 alijsque rebus in eis conditis, et attenuatis communicata, cor-
 ruptibilia namque omnia in ead' aera Balsamo myrrae,
 Hocque ducuntur ad perpetuam, floresque et fructus seculi
 dot, ac putredini illius obnoxios, saccharo, melleque attenuantur
 excepta, et condita succi que priores, et rerum quascumque
 putredinem pati possunt compositiones est a' medicis septuaginta.

permixta custodiuntur, oclusaque gummi, et succino integra
Animalia ad innumera annorum saecula. (Ceteras vero Glutinosas
proprietas, utilitates, et dignitates propriae esse, et longiora
volumina exquirerent. Nobis quidem gratum hoc misterium
generatim attingere sat fuit, et quam maxime fecit glutinosam
attendere, utraque a sole videlicet oraturam eodem ascendere
oportet, qui in planis ipsis colliguntur, seu spontanea, seu provocata
et excerpta, ut Mel, Manna, Saccharum, Cera, Sandaraca,
seu Eritriaca, Ladanium pluribus testibus ut inferius exami-
nandum erit affatur. Serapione vero Thuris Manna ob id pro-
fate dicta, quod Manna vocaretur in modum magis autem glutino-
sam ostenderunt vires, et ut per se quae Pena obtinuit, ut
idem de latere, alij, quae fieri censendum sit iure merito, cum
idem de similibus fiat a sole, imo de grauaribus, dentioribusque
Laudano utpote, et Sandaraca quae terrei magis participare vi-
dentur. Postrema teste Plinio Cardano, Bratauro, et Libano
continentibus Verno rore, et arborum succo Gummi modo con-
stat Arabica minor lachryma (est propinqua duritie, asperitatem
a melle et ficis — quodam modo dulcedine Apum usque
cibarium proceribus congerunt. Eritriacam dixerunt Chinthora, et
Sandarac^{am} Juniperi recentiores . . . . . Arabes sequenti tri-
buerunt Vernicem et Verniginem a rore dixerunt uerno-
tile. Hermolus, sed et aliarum quoque arborum credimus, seu
spontanearum, seu attractionum, vel aptumque Quen: in Graecia
enim Nivibus plurimum Plinio, Hi ab aere citra variam
Aethra namque nigrius, Aquiloni rubens. Sed facile hoc nisi
sensibus innotescant experimento cum Cisti, Juniperi, que putrefi-
Juniperi, omnique Sylvis, ceterisque agri apud nos locantur quamplures.
Minime vero lateritij, et aliorum quorum in proprijs Regionibus
non Myrsini, Balsami, et laterini rores, vel Imbres descendant

esse percontare. Halitus namque in aerem tales ascen-
dunt quales humorum terrenis aquisque quam cir-
cumstitis plantis manentium expirat conditio, id namque
in diuersis rerum rores, pruinaeque patet et in distillat.
evidentius vapores rei deferre qualitates, est glutina-
tum e rebus distillatione elici ut e ferulaceis tum si ipsi
distillentur quandoque cum tota etiam substantia ^{ascen-} ~~tran-~~
dere adeo uniti sunt eparte corporis vera Captura soepe
alijsque resinis patet pluribus ex succis igitur aquarum,
et oleis oleosum vidimus et e glutinosi vidimus attracta
glutinosi. Mella, namque Mannas, laudanum, Saccharum
et similia vidimus quod similiter expirare valent innum-
mera, tam in herbis, quam in Animalibus et mineris.
Sed et omnia sunt glutinosa. expectemus autem e maxime
glutinosi quod si quis in plantulis etiam glutinum perpe-
tuas scaturigines et rivis, et tota corporis cute absq. ulla
rimis eorum effusionem libenter inspicere visuram Lychni-
timum contempletur quam aptissime Imperator Vitaginem
appellauit, istius enim plantae ramulos non secus viticudo,
fessinoque tempore, obritos, oblitosque obseruare poterit, ac si
data quis opera ad aucupium tali glutino obduperit, sunt
et alia in eadem familia plantae, sunt et Armeni Vitis
Similiter abundantes. Quod excoctis huiusmodi corporibus
validior affuerit natura, aptiusque partes simul temperauerit.
E glutinosi igitur piceis que glutinosi, et piceis imbricis
lateribus lateribus descendere aequum est, neque officere
debet quod glutinum essentia crassiuscula, grauiusculaq.
videatur quam eleuari queat, proterquam enim quod
glutinosas ab aere inspersiones colligimus, et tenuiores dum-
taxat exurgunt partes plurimum dei in ipsis includitur

quod nubes concendisse comperitur a quibus etiam nonnulli
continet a quo per se cuius et ab aere cuius latit. habere odor
indicat spiritusque in altum aspirantes odorati fumi et tenuis
effluvia in aërem quem statim replent aëque pervadunt
apte monstrant in sustibus in quibus Summi præcipuum
obtinere locum et odoratissimum præsertim Belzoinum latex
videlicet Indicum idem de Cyrenenti suspicari debet
Penedani gluten teste Dioscoride in sole unctum evaporat
et evanescit, nec hinc in altum tendere urgente calore ali
enim. Porro quod a quocumque deduci tenuiorisq; halitus
in aëre viscositate latet digregata calore quod postea
in nubibus coarctata rursus in latice frigoris ope emer
gat descendente. Quid si in ipsa etiam nubium sede glu
tinosa latice coarctata dimittantur fabricantur ibidem
olei in quibus maior opus est diligentia, ac digestione
terrea attritu pulverem tenuiorem partes redant partes li
aqueum paulatim combibant admittuntque igniculis aëreisque
afflatibus calente subigantur celo in lentum refluxent liquo
rem viscidumque. Pluvial ergo absque ulla miraculo habemus
glutinosa non secus ac superius succos, oleosque, et pro
glutinum genere frequentia q; fortasse complures diuersas
Præsertim variis in Regionibus, ubi variis exhalationibus aër
completur. In Africa quidem minime omnium mirandum
esse, imbres inspergi ferulacei glutinis participes, ubi
ferulacea natura maxime superbit, et frequenter est
et id validissimum facile trahit, agitque, latex autem
Præsertim quod calidissimum aëre, igne et spirituosissime
essentia superius ex Salerno nouimus qualibus, alia
petere faullinum proprioque congruum naturæ. Pi
ceos vero ubi Picea, Pineta, resinosa ubi resinosa

ferulicam

ferarum sylus inuenit minus tamen recte a Populo obser-
 uari, minus que dici. Illud tandem remaneat ab admirato
 liberandum. Piceis illis in hinc in Africa demittit laterpitio
 originem dedisse, non seruis ac si illius seminali potest virtute
 ferrent, quod enim laevis glutinis participes esse, et
 piceis a populi dicit potest in hinc declaratum, quo igitur
 nunc modo en craticras genitali virtute repleuerit. exqui-
 rendum. Proprietas hoc glutinis minime a Philo dologet
 contemnenda sed diligenter observanda erat, admirabile
 enim in illa opul natura delitescit seminis et generandi
 vim propriamque plantam producendi. Quaedam lachrymas
 obtinere Theophrastus antiquorum Philo dologet primus
 indicauit. Hippocastinum et liliu dicit et alia quaedam
 sua lachryma seri, inquit, alibi etiam peculiarem maxi-
 me esse plantarum generationem per lachrymam, et Hippo-
~~castini~~ seu Equaj, lili, et aliorum quorundam, nec idem
 Plin. praetermittit de albo lilio (conira Hippocastini natura
 quod a suo caulis lachryma nascatur. Authores Theophrastus
 Mirra lata natum, succumque eius Mirra saporem habere
 colligentibus. Nouisse etiam hanc oporum virtutem ipse
 Aristoteles, seu alius qui plantarum duos conscripsit libros
 dum in aliquibus plantis originalem opum esse tradit ut
 in Origano, et in planta Opi quida dicta, quod nonnulli
 haud ab re οποιευσis legunt aperte uidetur. Notatum
 et a reuentionibus. Scimus praecipuum inter lito phita coralli-
 um lacteo glutine turgente proferre ramulos in tumore
 serellos, quod ubi inuiderit proprijs probet plantis originem.
 Cesalpino etiam referente. Cum res aliunde inquirat pro-
 pagari Corallium, capemata enim inter numeratur condigne
 ipso glutini ea quae semini debet eius Virtus a natura collata
 videri potest. alij autem multiplici prouentus gratia

2. 2.
 6. 6.

lib. plant. 9. 1.
 caus. plant. 114

contributa, id porro tum minime prater rationem esse tum
ipsa glutinis natura plerumque debet non difficile cognoscere
libere. Essentia corporis plurimam obtinere partem glutin
dictum est, flum quippe est et tota, singulisque eius partibus
veridem, optimeque digesto, et conuolto, earum succo densatoque
constans, nec secus ac in sensibilibus viventibus semen tam
oui panis, quam vini panis, quod est tota corporis conuenit di-
gestaque sanguine fit et glutinum. Et igitur ortu ac es-
sentia sat respondere uidetur ut eandem naturam potuerit
facultatem conuenit et receptione, huius namque calenti
pinguis terra uteri vitam probet quod illi foemella faci-
lius quoque nasci quod minus habent perfectionis, et mul-
tiplici uia abimare debemus. Dupliem enim ut vniuersim
loquamur stirpes sortiuntur generationem. Quae a semine
determinata magis naturae operis fit, et perfertur, cum
semen elaboratum iam organici corporis principium continet
nec aliud quodquam terra gremio foueri, alique quo uique
aperto cortice excludatur desideret sub hac et quod per sur-
culum intitionem propaginemque sunt cum magis princi-
pium iam elaboratum habeant comprehendere etiam debent
nec absque glutino intelligi, cum et semen, et partes plurimas
glutinis, oleoque simul coalescentibus consistant. Alia
vero quod natura plantarum absque semine, et semen, et
primordia ipsa motibus surgentes pigniores habitus elemen-
torum corpore putido conuoluent ut in terra eadem ipso
fermento putredinis fiat oleo, glutine, et succo, accedentibusque
alijs constituenda planta persimili quod spiritus coelestis edu-
cat germinulum (et hinc ab ipsa planta productum semine
respondet) vitamque paulatim trahat in altum quomodo
Vallae, montesque, et immensos agrorum tractus plurimum
conuoluitur censendum est, creuantis autem in alijs partibus

Superne vel eruta profundius terra aliisque quous semine
 inaccessi spontaneae stirpes exurgunt. Media ergo inter am-
 bobus praedictis generalis mihus quod per gluten fit, habet namque
 semihalem vim imperfectam cum germen minime educum
 et homogeneas fere ostendit nec organi, nec elaborationis quic-
 quam receperit, sed in his dumtaxat a completo deficit semine
 cum seminis materiam vimque habeat. Ob id operatrici naturae
 in terra supponitur suo plantae ut pote constitue ad et
 sentia etiam ab ipsa planta emissa includit propriis spi-
 ritibus miscela, quae olea et succum haurient circum
 accidentibus facile alij spiritum solummodo per calidam
 putredinem exquirat ad erigendum germen. Silphij nimi-
 rum laser cuius corpus praecipuum esse et materiam silphij
 naturae subternit cui putredinis calorem ingererat vitam
 semini vero praeter silphij corporalem materiam habet etiam
 vitam et organizationis exordia. Nisi vero gluten in terrae
 gremio circum accidentibus elementis computruerit generatio
 nimia perficitur, sed exoritur abortiva plantula maxime
 vero glutinosa ut quae glutinis ipsius ortu luxurians cito
 exultante est Quercubus, Malis, Sorbis, Amygdalis, Opulis,
 aliisque arboribus glutine vitas exoritur. Cisti vero rad-
 icibus vel Ecasto, Hipocisto, et Rapum, et humidiorum plan-
 tarum ramulis Villi, ac comae ut epithimum, Cucutha, reti-
 nent tamen plantarum suarum quodammodo genium. Quibus
 omnibus minime discordem Theophrastum habere, iudicari potest
 Minorem abesse a lachryma originali virtute rationem, asseren-
 tem, caulibus autem respondentem hoc est corpus, et essentia
 stirpium, quod licet perfectius in eisdem surculis novam sui
 generis exsuscitat stirpem, et in lachryma addita putredine
 ad corpus in artus diluendum, quod loquentibus haec Theo-
 phrastus aperius innuit, nihil enim aliud lachrymam

entem quam secundum coactum plantarum principium dicent, principium quidem compositionis, seu coactam illam, unitamque essentia fecunda, uirtute et spiritibus repletam, non sine humore, caloreque generationem hanc perfici, hoc est, non absque Elementorum accessu et subiectione. Tandem non omnes Lachrymas, Oporumque Vim hanc obtinere, sicut nec caules radicesque. Hoc certe magis, minusue proficiat, secundumque plantae aduestere debemus et quod calescente spiritu hurgent uivacique natura luxuriet, tenacique maxime sine caloris et uirtutis, ab ipsi enim genitale glutine merito expectandum, non quod coetera glutina insecunda prorsus, et tali uel debilitata prorsus existimemus, sed potius umbellitate, effectique uirtutis spe, ut plurimum frustrari. Locum uero huius nota facultate per amplum Panurgico Artifici probem, ut diligenter adiuuet, conspuat, terat, et sic e lachrymis exister plantat, tutius faciliusque. Ex ipsi seminibus glutinorum Lili delibuta proprio glutine terra commista, robustioreque stirpes, quod a liquata pluviali aqua glutina inspergat quid si varijs committendo tentamina compositionum fieri at plantarum, sic alijs ingere lapores et facultates erit experire. Scimus sepe glutine e lino hortensem conuergere Draconem, Scimus e fungorum glutine fungos, et quod utiliora, mirabilioraque forent, sed principio Physiis per patefacto facile, quod innotescere possint. Ceterum magis secundum sunt lilia, quod uidelicet e radice et terrine maxime proficiunt, indeque etiam Oporum uel diximus in horum quidam adeo luxuriantes glutine prodita lunc ut caulis ad latera in ipsi iam elaboratum bulbiculos Marti feracis adiuto erumpant, quod ob id bulbifera dicuntur nec longe quod Caucaeam Moly dicunt Nobis ob id multiplicationis symbolum est quod ad bulbi et caulis latera prolem innumeram imo in foliorum apice collecto

in bulbiculum glutine, et seminum, florumque uice, vbe
 rui luxuriantis, cui morat patiente glutine, bulborum
 sui generis Umbellam erigens, omne suscipiat ferulaceum.
 Deinde inter herbas perstantissimum genus ipsius Hippote-
 lini testimonio glutine geniale facultate prae ditto donatur,
 alias copioso semine profusum. Selinorum vero exploratius
 inest. Quibus Cyrenaium Sylphium affinitate maxime
 propinquum videmus ut ipsi quoque competere posse lachry-
 mosam emittens genituram haud dubie sit existimandum.
 Si vero glutinum cum suis qualitatibus agerit materia
 eum geminale quoque virtute insurgere, et adere, creden-
 dum est, immo in halituoso aere facta, ad iura quae et pluu-
 alia aqua quae maxime spiritu pregnant, putrescuntque
 obnoxia et solio ^{in solum} humore corrumpit in foetidum Soleg. vltum
 et sitientem solum facilius ratione ibi statim conseminari
 complutroque excitari. Atque ita Cyrenensibus glutinum et
 laterinum liquore imbre immixtus, in seminatibusque ibi namque
 in ipsa Aphrica Sylpheta minime fortasse antea fuerint
 nil impedit halitum e Parrasiacis Medicina vel propin-
 quioribus fortasse etiamque in uignis, vento translaturum ibi
 demissum eius nempe fuisse longe longius diuentum, ac
 impersum curerem docent Historici. Ob id quod sublimatione
 translatione et circumuentione a grauioribus purificatum
 alteratumque fuerit, in uindicta, suauiorque ueteris Cyre-
 naius fuit. Alij porro si constatum ferulaceum in Aphrica
 et propinquis Cyrene Regionibus ex mixto, glutinoso que ha-
 litu testium quid Sylphij proximum suauitas autem proge-
 nitum fuerit opinari malint, non facile, sed arguendos cen-
 suent. Erigitur profusum imbrum lateris pro genem quomodo
 constat, quod semel tantum ad originem Sylphij descendit
 sicuti sal fuit, ita alias quoque et alibi ubi Sylpheta ma-
 teriam probere potuit offendi facile est. Conuentaneum vero

in solum
 in solum
 in solum

in solum

cum lateris glutine constet eius quoque iucundum exspirare odorem
et odoremque aliquantulum rubicantem praestare, et lucidum,
vividumque glutini lentorem. Quasi uero quod Syluam ibidem
ingeruit pluuia fuerit perquirendum glutinosam proculdubio
esse ipse Theophrastus promittit dum piceae, et alique humoris rosei
designat. Alibi uero eiusmodi quadam ratione ac lateris Syluam
prosiluisse uel nulla antea erat scribens glutinoso humore
superpente iam mirum non est, quo autem glutine in dubio. Ad
piceam relationem generalius quiddam est animaduertenda tamen
inter huius liquorem et lateris differentiam illam piceam a
similitudine piceae, huius piceam hoc est ex pice. Piceae igitur
propinquior Syluigenus imber, et quoniam quibus arboribus constat
Sylua. Non lateris est piceae glutine compactis coniectari licet, resi-
niferi uidelicet. Cupressus uero inter has facillime est genitura caus. pl. 1.5.
a paruo enim seminulo satini habet originem spontaneam
uero putredinis pluribus in locis in Graecia uero agris hib. pl. 32.
et praeterea praeterea Cyrenis in solo frequens, etiam que
amat. Nam teste Theophrasto in eo optime prodit, potius fauillime
ex eius residuo glutine piceae Sylua proxima nunquam antea uide hib. pl. 4.3.
exurgere, et longaeuo cupresso permanere. Vtrumque autem
fuerit minime interdum quia alij de ceteris glutinosi arbori-
bus, ut artilent, conijcere queant sane a glutine origo innotuisse
videtur. Cur autem hoc apud Cyrenes solummodo facta dicatur
idem causa esse nobis uimur quod ibi crebris potentis, ualidoque
grammuculae, lentaeque glutinae extrahantur, extrahanturque al-
bi autem tantum paucaque quantitate fieri aquae uis copiosa
occultari, ut obseruare non facile sit, et dignoscere. Contingere
pluribus parte in locis, et tam propriis glutine quam mixto va-
riis nouisque plantarum familiis propagari consurgensque
quam leuiter exponit uelim, et nobis non parum inseruiant, nec
parum interim ab imbribus etiam cum Theophrasto oruisse str-
pium originem.

Quoniam

Quamquam res omnibus notissima Mel esse uideatur, non parum
 tamen quæstionum inuoluta ambagibus et antiquitatis caligine
 remanet obumbrata. Clarior iam quidem Nobis ipsa Opportuna
 esse potest, indeque penitus elucidanda. Siquidem glutinosus suc-
 cus dulcis Mel est, tenuior magisque oleosa, et temperata glu-
 tinum pars. Ubius etiam ipsius nature largitate insita quam
 huc usque est Amaram à Physiologis sit, Eluenciamque in
 Vnaquaque re uisimus, in uno quoque glutine temperie
 propinquioris dulcoris aliquid est reponere quod Mel diuini ve-
 rum pro Verum, indeque glutinum dulcedinis participatione,
 magis minusque inest, pro diuersitate Verò quadamtenus di-
 uenit. Dulcia quæ sunt plurimum obtinent, probentque
 Mellis, ut fructifera, pomifera que, ut Melimela, inde dicitur
 ficus, Prunus, et reliqua omnia quæ Nobis etiam probent. Olera
 gramina, interque Manneam à dulci semine nominatam
 leuam, et vel ipso nomine indicam. Melilotum complures Car-
 dum, ceterasque herbas quæ uiuentibus alimenta ministrant,
 fruges præcipue omnes, frumenta, legumina, et inter ea Mel
 frugum Panicam quæ tum in semine, tum in reliquis corpore
 dulcedinem habent. Dulces etiam Arundines, et ex ipsi facit
 Saccharino Melleurgente. Indicarum quoque, et Aegyptiarum
 Arundinum radices Hæret etiam seu Albulam, pluresque Indice
 et Lydiæ Arbores Quercus Coraxiæ et Spind, et Syriæ Akomelli
 gene, mostrasque oleæ Quercus, Tiliæ, Fraxini, Corni, Lanites,
 Cedrique Libani & plurimum habent Melligeniæ, postremo etiam
 in resinoso glutine præcipuum præferunt.

Reliqua quæcumque cuius etiam tantum Series et cetera fuerint
 eam non parum referta melle confendunt; Mel siquidem ipsudum
 non solum uiuentibus alimentum sed et quæcumque uiuentibus
 mellea esse omnique horum liquorum alendi, aoratum, decotum
 corporibus, rebulque insuam omnibus, quæ pro eius maiori mi-
 norique participatione, magis minusque uiuentibus nutrant.

vel ab ipsa primum admirabili antiquis Nobisque concelebrata
dulcedine videre licet ea primum suavis periuuandoy. quibus
ipsiusque ingressu Arababolem probe nutrimenti, partes de-
lectas corporum, naturas amicitiam usque perauomoda seles
intinnat attrahentibus nutrimentum est, et nutrimenti vetu-
culum, vetusque essentia est omnia aut dulci, aut composita nu-
trivi, hinc Aristoteles nutrimentum cum animal simile dicitur
dulcia Nobis similia dixit usque citius impleri. Non et satiam
quod tota cibis idoneus sint atque ex illis parum uberioris a
corpore capi etiam, et nutrimentum, acris vero parum habere ali-
monis, nempe Aloe parum omnino mellis illa plurimum,
ad hoc enim dulcissimo, crebriusque ut constare poterit omnibus insito
quocumque harum dulcedine, et nutrimentum par est referri. postmo-
dum ipsa fere aqua temperies calore promota tenuitate, facile
guavis aditum repenit, quod quidem si purus, et copiosius iusto
Mel, immutatur non probe affluenterque omnino grandiora corpora
alidant ostentat, nimirum lubricitate iuncta solidioribus, densiusque
coagmentatis corporibus non indequaque congruit, sed
medicari potius contingit leni quodam per exterior corporis
meatus, lubricoque excussa excrementa eluent, acrisque et
muroto lentore, detergent locumque fluore eduent, quandoque
calidiusculam seuerentiam in hinc. tenuioribus autem et humi-
uoluetos aereos fere corpora ponderis. Aer Apibus, fuis, Mapi, Culicibus,
Muscis, et humidummodi optissime cedit in esam. Aqua vero si
in cibum Veniat quocumque, prostantissime nutritur Hippocrati.
Gal. sed potissimum Celsi inter Valentissima plurimum nutrimenti
largientia, veteris id testimonia iudicant. Accedit, et Plu-
nius qui corpora augere dixit quod maioris est alimenti opus
vnu. Non confirmavit uberior Infantibus. Enim parum nutrimenti
ut pote alimentum probetur, quale delicatulus maxime decet
Morchion. Natio testet sunt et facer. Si zia, non enim aliter B.
Umoshemus Butirum et Mel comedere intelligit, diciturque

D. Gregorius ad eo adhuc potens est mellici vi nutrimenti illius
Solum Democritus Abdentes eo in centesimum nunquam annum
mortem distulit. Sed Athenes tunc cum ob senectutem diu de
tracto sibi mel cibo mori decreuisset, rogatu domesticarum mulierum
ne Thermophrorum instante celebritate moreretur in multis
diebus vitam solo Mellis halitu cui odore prorogauerit. Democritus eius
vate propius, nec prater rationem id esse. Manilius fionus ait,
Prestim si calentibus partibus, Virisque albo mel accipiat. Mel-
lis ut pote, et halitus promouentibus, flor carumque florum vel
maxime nutrit. Sed seruant, certumque ipsi qui recte videntur
Vita longiora habere. Subridium, Nutribus equidem illi, ut propi-
etatis, et sensibus conuenire qui recentis corpori non nisi pro ^{maxime} ~~maxime~~
purorumque alimentorum fulchris ageat, et collapsas statim vires
spiritus reficere, instaurare, et eductuque, ut in Jonatha sacro
pagina probent exemplum, cui et oculis in fracta simul cum
viribus restituta sunt lumina, et tandem florentem corpori
colorem eo vitali aucto proba nutrimento calore vegetive reddit
emuliere lumina probant argumenta. Sive igitur que cum
aliqua materia ferulis, sive in ipsis demmet ab ipsa ut infusum
distributumque natura videretur eo corpora. Nos reparamus sicut
tamque subintrant quo hymerius, eo commodius, salubrius, longi-
gineque. Minus optimo, genuinoque cibo. Ceterum admirabilem
Apum vitam tribuit que ad septimum, vel septimum saltem in-
teritum, ad duodecimum producat annum. Flor alii beati que
illos longaque viri. Ma ac ubi idem appellatur antiquissi-
mus Vates et Phylisio qui canere videtur Orpheus.

Venimus ad Dites omni que ex parte beata

Macrobius faulem qui vitam in longa trahentes

saecula, mille enim implent feliciter annos

et inde

— Capient autemque cibum tenestibus herbis

Ambros.

Ambra iunque bibunt succum de rore perenni
 Pars illos decorat et aeterni splendor in omnem
 Arridensque illis facies oculi que sereni
 Patribus, ac pueris.

Mellea ^{est} alimentata tam Vegetantia ut vicum quam Animam
 tum carnesq; adipem lactei que succi, oua Potiones vero seu ex
 frugibus ut Zythum, Curmi Bivra, Ceruisia seu ex fructibus
 ut Cera, seu ex floribus Mellis ut Cythitimum apud P^{er}os sua
 rissimum, ac saluberrimum Ad^o referente Sine miscellanea
 Gycione et inter omnia praecipuum Vinum. idcirco
 quod alimentum ferax terra lacte, et melle fluere in Italia dr
 lictem, et melle manare in vetustis proverbijs habetur. Inde
 Phrygios saltus, et Lydos montes liben^{ti} Patris Laudant Euripi
 des, campus lacte, vino, et Apum nectare fluere, ait Virgilius
 de aureo sacculo

Flumina iam lactis iam flumina Nectaris ibant
 Sed melligenem in ceteris etiam quibus minime velimus fa-
 cile erit inspicere, eius namque non ita dulces plantae etiam
 minus retineant, praebent tamen, et propria nota ut dicitur
 insignitam. Vni namque et fragini amaram succum
 praeter ^{causam} Cedri, et Lancia eandem habent dulcoris, et sic
 in herbis alijsque plurimum tamen in flore occluditur etiam
 in ijs quod minimum habent ut in flore Cythido Erica, in
 Romanino Thimo, Serpillo amariuculis alijsq; Violarijs.
 Rotarum, Bugloris, Boraginis floribus perinsidentet, opta
 hentesque Apes apparent, haec siquidem maxime ex eorundem
 digestaque veni, temperataque plantae parte elaborant
 quod dulcedini, mellisque naturae maxime convenit. At ubi
 etiam locatam intueamur melligenem nempe in crinis-
 talium, lapidumque etiam glumae lapidae copiosior in Meli-
 tete Discandi, et Plinio, et Salseno qui huius dulcoris, mellis sumo
 succum remittit in terra etiam et aqua receptaculis coniecto
 effunditur, et in fontium scaturiginis, propositis huiusmodi conspicua

ut in Iuxta Paphlagoniam, et in Andro Insula Hiagoque sunt
Vini sapor, et quos Nos Saccharum quodammodo gustamus
ad Stipendum prope Narriam Vicum propter Haris Alueum
profunde situm, eos autem praeter hunc melleos quos Strabo
agud Indos fluxisse tradit, a quibus omnibus nutrimentum
propmellis trahi posse quantitate minime regardum, neque
enim ab Erasmo suaderi possumus Viuentium solummodo
partes nutritivae, taleque omnino esse Mel cum Elementa ista
(praesertim cum nullibi pura ea habeamus) Nos alere quo
dammodo visitantur docuerit. Magis igitur mirumque factum
Mel quidem omnibus imitum compositis, rebus Variis tamen
illiusque species pro varia rerum conditione emergunt, tres
vero praecipue eminent quae plures per singula quaeque quibus
intra sunt differentias serviantur. Liquidum Mel proprie
occupatur durior Saccharum. Medio se habens modo Visida
Manna, haec quidem calidiorum est plantarum sicciorumque
quales in herbarum genere sunt species quaedam ut Corax
micae, et Trungibim, in Arborum vero Resinosae ut Cedri
Lanier, Pinis Juniperi, et proxima temperie sicut aquas
magis praedita fraxinice et Orni. Aridiusculum quippe
in his Mel tam siccis plantis materiam tum illius calido ge-
nere, exsiccante conignitur, quod Manna ab hebraeis Man-
hu dicimus admirationis maxime Arabes Men generantibus
Syracusa vero seu Halceracolt, et Tereni abis speciem ap-
pellant, vel ut Summi seu resinis modo ab eo quod est unum
tum melleo ipso propinquius liquidum, ob id Mel non a
quibusdam etiam dictum, non adeo sicut plantis ingentibus
difficilius, duo haec namque praecipuae species, vel quod
potius crediderim peculiare unum, Manna variatae sunt
quae nempe parum inflexu omnibus dixerunt, hoc est
Lac ex qua est Arbores Trispm abis sive Trungibim, Cordus
Sarcas in orientalibus Regionibus Proba, sicut refert etus
denique unum nostrum fraxinice assimilabile in magnis
glebis

Manna

globis aduectum tertium notat genus, liquido quod in V. tribus de-
 portatur omnino seivuta. Torripina et mastichina nimirum
 sunt recentem salummodo Mannam, et granuloram ab exotente
 euanda compactaque Torripin in modum distinguuntia, in
 illa quidem varias differentias P. Bellonius notat, Mastichina
 simpliciter granuloram Mastichin admodum dicit, flavo cum
 pacili pinguique grano Brianconano grandinis grani candi-
 dionis land floccos referentis intus concavi. Calabinam aliam
 Ambrunensem que ab aere plantarumque prouenire censenda
 est differentij, Calabri Terre corporis, et pondium nominibus
 collectionis differentiam notant ut infra. Conuentaneum vero
 rationi inter concretam Siliuam a Saccharo deficientem ad
 liquidam mellis propinquam tot obtinere posse differentias
 quod a diuersis conditionis corporum succis emergit uti medi-
 um inter Mel dictum, et Saccharum occupat locum utri-
 usque nature quodammodo respondent. Quapropter non
 ab re Melisaccharum a quibusdam dicta videri potest;
 Aereomeli vero, et Dromomeli nec proprie cum alijs etiam
 Mellis speciebus talia nomina competant nec eque cum
 non quocumque Mannas aerea, nudaque sit. Prostantis
 vero inter Melia Saccharum Arundinacei generis Styracium
 peculiare, ea enim que succulento suauiterque salis glutine
 frugent, quo Saccharinum Mel colens quidem tenuius,
 et equi magis temperamenti ut plantarum qualitates et in
 ipsa tam intinsoi teporis quam extrinseci feruoris im-
 portum, raram, et imbecille corpus facile actus et per-
 septur amillius multiplicabilem, non tenui ac per secerm u-
 lum quoddam exacta postulare idcirco et laboratio, Totus in-
 eundem affinitatem ab aque ad ministrato, optimoque re-
 migit terre est, a quo, et conuictum in repetit. Vnde sal-
 Indum Auicenna, et Paulus dixerunt, optime vero omnium
 Mel arundineum, et Mel Cannam nuncupatam cum ab illis
 dicitur a se proueniat in illis latet, dicitur vero quodamtem

varium, ipsa namque Arundines, seu fraxo sunt, melloque ma-
gis lapido ac copioso replentur, et inter has prociue Sauranina
vel mellea uidentur referta in humanum utrum affluenter et
fundit seu fistulae attingunt, parumque habent Sauranina
Mellis, nec adeo lapidi iucundique. Hi etiam complura ex
graminum, fragum, leguminum affinis familiae describa-
mura ratio exigit, e quibus licet ignobilis Saccharum tamen
factitarunt Amici Saccharum Tabaxim fridi habent amiglis
amiglis, congesto pro simile quandoque nigricans, ut frotelle
planta calore, et siccitate maiuscula ita reddiditum. Hanc
Mambu uocatum arborum licet procerum ad instar Populi ap-
pellat Sauria, Arundinem etiam dicit, et frequentibus raris
palmis que inter nodos ad pergulasque, et deambularem
utu talem describere pulcherrimis ramis Dalechampius uis
Sive scripta generalis Plantarum Historiae Arborem seu Arun-
dinem notat, pingitque ramosam autem latiusculis folijs ob-
longis villatae paniculae triplici, ut proculdubio Arundinem
hanc Arboris nomen ab admirabili qua insurgit ad eptam magni-
tudine constare debeat, ex eius enim articulis confecto Cymba
duos nudos homines additis remigij flumen Kangaroo transire
oculatumque se Testem esse narrat, quo patet eandem hanc
cne cum Solim Arundine Indicae parultu ita crassa ut
fissa inter nodos lembum Navigantibus prebeat, uerisimile
enim est insuper mollem, et Sacchari glutinis plantae
radicibus humorem exprimi posse quod subdit, de yuo
Sterp. locum quoque loquitur, et Plinius bis Saccharum
porro aliam plantam Alhucar, seu Alhucier Auicenna dicit Haer-
ur, uel ut Matthiolum Alhucar Serapioni crumugatur, uenam
quippe cum Matthiolo, et Corda ex istimare facile est licet
Scalig. Alhucar ab Haerur distingueri uideatur ab arbore
herbam, nomen siquidem fuit alteratio esse potuit ut
Arabica lingua periti sat uisitare potest et illud indicat
etiam ualeat quod Alhucar se aligero quam Tigala ut. dicitur

Alhucar

digerint Scaliger. cui herbam Marabu vero optime merito ad
doni nomen Arundinibus intulit pro quibus et utupari aliam
Sachkariferam speciem Vano describens docuit

Indica non magna cum arboris crevit Arundo

Illius et lentis praeimitur radicibus humer

Dulcia cui nequeant succo contendere mella.

Sachkariferam quoque famulid et Indico huius a Vanno deri-
genem Aegyptio Theophrasto ac Galeno observatam Cannam quae
dulces radices habent Dulcis namque humor in radicibus et
residet. Ad mellem suavitatem rei vultu illa a Solino mon-
strata Cannam radicibus exprimitur Straboni magnam
Arundinum easdem innuere videtur Radices in India
dulces sunt Sachkarum quoque quae habent Arundines non
dulces sunt sed minime inde exprimitur Brasavoloque planta
describitur. Quomodo tuncque vero se habere habeant enumerat
planta Sachkariferas et affinitate coniunctas Arundines puer
Sax est et Sachkarum habere Sachkarinos Pterea Pterea potuisse
in Matthiolo potius haud negandum Unde huius digerit

Quique bibunt tenera dulces ab Arundine luctus

Reliquam vero latius effusam Mellis speciem et in omni alio
corporum glutine vario autem modo erit intueni quae herbis her-
barumque florulis mollior, liquidiorque, quae lignosis fructi-
bus, durisque arboribus inest densior et solidiorque. Optima illa
quam medicos plantae odoratae probatque succi insularibus
locis praesertim Insulis, et Granitinis, et aliis quae praecipue montium
propria siccitate sinceram reddunt calore digestam solis ex-
coctam feruore soli instaminatam puritate nec nimio fluidam
humore sed quadam tenus conuolcentem siccitate talis in
Hispania ubi Mellania Viti et Iuditanica, Cephalaria Cy-
cladibus Insulis Hymetto, Hyble, et Myra Monticulo illo saporo
Galeni, multisque Vitis Granitibus praecipue laudibus extollitur

plumaz

^{canescens}
 plurimumque sicut paxi sicut inculo temperamento saccharum
 canescens et candidum amulatur quod optimi iudicant
 Mellis. Vnde Lettiniam illud iudicari debet, et summe
 excoctum tunc reitque partibus remissum optime quod in
 Troglodyticis Balyda riuus sit candidus, et lapides caritatis
 aliudque in Calicia ita solidum ut spiritus intineatur Scaliger
 refert, notatque plurimum habere cum saccharo affinitatis
 huiusmodi. etiam Lydia arbores profertur durum a conuulsum
 esse Pausania apud Hali zonas ob ut nequeat a terra secerne
 Arenorum vero in Thracia quod Aristoteles retulit ab intemperata
 siccitate tenesque non epate digesto prouenire estimandum si-
 cuti ab ipsa vehementiori coctione quod apud Anitum Verben
 candidum obseruat, calia minus digestum ruber mediose ha-
 bem vulgare flauescit. A temporibus vero oleo que succo vbe-
 noribus plantis etiam oleis non raro a vitium fluido minimum ca-
 lidi inculoque succo praeditis quod ammodo Viro respondens. Ae-
 gyptum vero Mel maxime humidum iditumque quod in
 ea Regione plantis humidiores sicut ranumque flores largi Nil
 Annis irrigationibus ut optime Aphrodisiensis notauit et talia
 quoad consistentiam diuersa se habent, pro ut plantarum quibus
 Melligo inerat exigunt qualitates, non serus autem quoad lapores
 euenit, cum ex aliis herbis Omphacomet. Acerbum ex amaris ut
 pote Abrinthio amarum habetur Mel, ut in Sardinia Abrinthio
 scilicet Inula fieri tum scriptorum antiquorum relatione tum
 Amicorum Philosophorum observatione recenti iurimus Simili
 fortane iuxta Phosim. Horatius

Ep. 191
 In att.
 Anni. ar. 2.

Ut gratas inter mentes lymphama discem
 Et crassum Vinguentium (et Sardoium melle papauer
 Offendant.
 Alia quoque refert eodem modo suauem plantarum germa. e Taxy.

Hor. de arte
 poetica.

namque sui Dupis (sic) est pretiosum ut illam cum creta succo
Buxo etiam in Traperunt Perica odoratu graue quod uehe-
menti quadam vi dementel et corcitaler sanet eademque sanot
dementel. In Porto quippe et conteminiu Regionibus non minus
Melligod plumibus delecteris Stigibus est prauitatis. Menome-
non enim Plinij ibidem in Senes sanorum ab imania qua
gignit appellatum a frequenti est Rhododendro. Insaniquum
apud Macronas est Xenophonis. Apud Colchos ex arboribus
nopij Mel quo Evacore Babylone redeuntel dementel redditor
primus in mep per diem semimortuor apud Didonum legitur et
Vtra Colchidem ab Heptacometa eodem monte alienat
tres Perpei Cohortel obtruncat apud Strabonem (Dircuride
Vero teste in Porto Heraclea ubi Aconita copiosa Mel fit
Aconiti Venulencia praditum eademque cum ipso Aconito ve-
media expozent. Aliti autem de hoc Horacienimelle
Verba facient quibudam anni temporibus fieri ait propria
quorundam floridate quod dumtagat legime Plinium superior
loco posthabito videri debet dum id Mel ex Hegolethri floribus
a quono vere maxet centibus maxium Virus conipere conijcit
cum alijs scriptoribus e quibus floribus fieret minime dixime
autumet quod etiam euenire similitel posse ut Mel ex Hegole-
thio quoque Venonatum reperiatu minime dicimus infui-
andum. Sicuti et quod P. Bellonius exillimat ab Isepi Cha-
molecoris floribus in illis Mel infiel lois minime vero ob id ab
Aconito vim hanc non esse admittendum (cum et si Bellonio in
illu vberius exoriri lois obseruatum non sit) fuisse tamen
prieu temporibus plenissimo Dircurdis testimonio pateat et hoc
hodiernis quoque diebus in syluestribus penitibusque agris
si non obiter pertranteuntibus in aperto rationi congruum fit
Similibus forhanc de cautu Venenata facient Peride et in

Mauntariid

Sixten

Mauritania Getulia Makkoulis finitima gignuntur. Apud Nos
quoque ex Erica impurum est Mel Ericum. Quod Salba-
narium Aphrodisientis observat ex Salbani nempe feruleis
oculorum claritati prodest, alia quoque referre. Mella ma-
trium peculiare Vires non iniucundum Physico esse observare
quamvis enim commixtum ex omnibus plantis impedimentum est
copiosius tamen proprie in aliquibus agris plantis expulset
Melque praebent propria inignitum Valois nota. Aditae in-
super quas dicimus Vires referre constat ex Anti pathia Plinio
referente in Creta non est Carina ambitu novem mill.
pass. Musis invidiosus peculiari quodam, ut crediderim plan-
tarum spiritu arcens. In hoc confectum Mel eadem comata
Via Musis tutum est qui eum nusquam attingunt. Jam
Verò his Mellis qualis species praecipuas abunde in praecipuis
primis Mellis patefacit origines. Ad iam indagare de
Genus quomodo Mel ipsum totaque Mella in nostrum proster-
num Nobis que a Natura subministrantur, latere namque
in rebus quibusque vitum quomodo rursus Nobis producantur
veniat intueri. Sed si Elutini inesse observatum est Elutina
sociali simili que exitu concomitari debent; sociali quidem
cum in ipsoque Elutine, simili vero modo seivuta copiosius
tamen facilius que ac totum Eluten cum eius sint quod
magis aereum et aqueum est, et de circo tenuior pars magis
fluida et obsequens educanti. Spontanea igitur corporum
Mella primo habemus cum sese exponerant, eademq; maiori
lucis, et copia gratia aperta vulneribus cuti provocata. Ita
Calabri Mannam è fraxini. Orni que candida quam cor-
poris dicunt Joanne Baptista Porta et Donato Antonio Alli-
mano Testibus ferè conterraneis colligere solent, ita pauca
quod est orostis etiam habetur in agris, eum multum Calabri sibi
Poli non raro collegimus, digitoque è rivis effluentem

Mellis pro-
ducto

Manna

Melliginem quandoque libauimus dulcere conspicuam. Ita
Teriamiam et Niquest Garzid. Ita è ramis Larici, et
fraxini. Pend et ~~fordellio~~ Manna obseruata quibus etiam è
præuisis, et in Cellam Vinariam Manna tempore exportatis,
Manna conspectum esse affirmatum est. Porto Veru epag-
gestis seu quæ mellea exillare instar sudoris guttulas
loei frigore conuertat, et ne in cortice dumtaxat manneum
hunc esse suum quoniam eo effluat inuito aliquis suspicetur
Altomarus fuit fidei digni enim ei retulere Vin fitti ad
dolorum circulos orris solique exportatis Manna quantitate
è lignosæ mediæque substantiæ emanatam reportam. (ignouit
et à fabro ferrario Viri probe Carbonum firmatam incedente è
propinquo Mannam exsudante Orro, ab igneque conuertunt
lente, namque extrahi igne ubi videtur resina. Quibus etiam
pluribus ab Altomaro in arboribus Manna a portione productis ac-
quiescere Matthioli poterat, nec in ea ipsum coarguere. Alti-
marum præsertim Rotunda admissa Manna quominus in
Monacho illum impetum facere æquum erat, qui optime
utramque nouerat, lentum enim illum laticem in corticem
fraxini, et Orri dumtaxat occultauit absorberunt ab are
adeo copiose se recipi suaderi potest haud facile præterquam
tatem incongruam, nec crassus, aut suberaceus omninoque
andus, et sine cortice. Vim illam additam Magneticam remittit
intellectus agnoscere, nec amariuculus arborum æqueo suc-
us sufficit dulcore, melligeni quem in amaris etiam nouimus
elures tamen cuiusdam in Manna amarori vestigium. Vnde
Monachi illos nimium Matthioli perorator peritus impetisse
hoc naturæ opus, et huius et infra consideratis Videre est. Ne
a radicis Manna distimuliter ea etiam quam frondium Calabri
appellitant Altomaro prouenit arborea melligenæ per ca-
morum geniculis et frondium petiolis in eas guttulis exillante
quod

quod sane fieri minime rogari debet, sicut talem in cetero esse
quamcumque frondium Mannam non facile ex condonandum.
Spontaneam quoque cum illo fatendum eam esse Mannam quae
in Adriaticis Orno, fraxinoque vericulis seu tuberculis liquoris
albi, dulcis, crassi, concreti in modum prima descriptione, deinde
minutis albi, tenuiori, liquidiorique reperitur quae potius sole
coagulatur, si nimirumque permaneat explicatur. Habemus
et spontaneam Saccharum fatigentibus Cannis Scaliger in Bat
cheala India cum factis in mercatibus Veniae refert Valerius
Corbul accepit se ab iis qui Sauranferas Canarias, aliasque
perulstrant Regiones, et propriis Cannis erumpere liquorem
qui sole in pellucidum Saccharum vertatur, postremo in fano
oculis Saccharonica concretas magnitudine pisi deprehendisse
se testatur, eodem Sabapin, Indi eodem Alhwarondo. Tale
habuit, et antiquum Saccharum Mel Dioscorides, Plinius et
Galenus sat palam facere videntur, ut etiam Matthiolus
Scaligerum, Bratauchum, Amatum Sultitanum, Leoniconum
Curtium, et acerrime Cordum, aliosque id aduenit Manandus
et fuchium cum quibus et vehementer ille Guilandinus et Mat
hidolo aduersaretur. Simul atte videtur euiisse. Praestantissimum
vero hoc gummeum Saccharum ab ipsa elaboratum planta
natura, et colla thymatum exigua vero copia cum teste
Plinio Auellano magnitudine colligatur. Sacchari quoque
et illa emptio censeri debet Tigala ex herba planta Alhwar
prouocante Vermiculi erotione. Scaliger narrat exurgere
Saccharum, et in minutas concretas grandines. Cetera iam
Mella nonne è propriis per se corporibus erumpunt et
ut quod in India, Lybia, Hispania, Media, Colchidis, Arabibus
funditur, et ex ipsis non raro plantis effluere credi debet mium

ex. 164

ant. 2. 104.

ex. 164

faciamus. E Quercibus exsudare Horiodus indeq. Virgilius.

Et dicit Quercus sua abunt mella.

Et Ovidius. Flavaque de Viridi Stillabunt Olive Mella.

Et Ovidius cecinit Pliniusque. Robora omella ferre dixit, Querculi ex Arborescaudice elaeomeli manat, ab olea vero no-

strae Mel à Rordeletio collectum, incorruptum per plumbum an Mar.

ni Pena attenuavit, mox Stephano Bavallio Duce rimosis è

cortiibus partimque scalpiti copiose, et ipse collegit circa Mompel-

lium. Plebeculo notum, et à mendicis, puerisque excerptum. Aduer. 25.

fructus vero maioribus seculis copiosius exstillans in hio liquidius

mox residens Melle denique ad Manna accedens ex insigni illa

Planta quam Americanam Alcorn cepit à similitudine dicunt

excauata radice Mel exundare refert Ulpius. Illius proventus

et admiranda Arbores. Nos à seculis ramusculis exstillantia Mella

dulcia, ac pellucida sed odore modesta recepimus (et h. de alijs quog. Re. plant. 2. 48

euenire) Tertium glutine maxime melleo donatis consentaneum

est rationi Prostat et excerptum Mel. Mel siquidem ipsum non

enim in Manne, et Sarciani collectione auicularum ope opus est,

quamuis harum quoque particularum arripere et simul conferre,

stipareque inspiciendum non sit, Manneque plurimum participat

quod aridius, criniusque fluidum est Mel, eique propinquum

quod crassum, albidumque inspissimus, visaque apud Altimarum

Volucella perforato fragini, Orniue cortice Mannam exiitit

In ipsa Mannifera Calabria Mellis plurimum apes colligunt Man-

nea copiosa Melligine probante Inde Calabrum famosum hodie

Mel, et antiquitus Horatius

Hor. Od. lib. 3.
od. 16.

Quamquam nec Calabria Mella ferant, Apes

Neclestigonia Baehus in Amphora

Langueret mihi; nec pinguis gallicis

(recurrunt Vellera) patens;

Importuna tamen pauperies abest.

Jenuiana

23

Tenuiora attamen tenellior in plurimum florent, aliaque magis
mellea, delicatioribus articulis atterendo, aperiendo, exurgendoque
corripunt, ab ipsaque rebus extorquent. Subditum vero floribus
quod cuique exurgenti Melulium ut in Sagminis, Lyopiniis, Nar-
dinis, Orbanichinis, Cerinthinis patere potest quam maxime in-
sectantur, et abripiunt, expositum enim mirari quam repositum
labore extrahunt, et copiosius, paratum siquidem hoc, illud à sole,
solummodo ad latiores eius poros provocatum oneratum angustia
et longo dures excolata, et purificata. Primum vero hoc Mel
ne tot diuersis Phytologorum enunciatis euersum iam uideri
possit quibus fulciatur argumentis cum Cordo impudendum, et
namque qui aliud Mel ab hoc se agnoscere negat, alijque qui
Roridam dumtaxat admittunt distributa Veritate partim falsis fieri
posse credimus. Ipsae omellis aliquid elicere Apes raritas, breuitasque
mellei oris primo commemorat, quandoque enim per plures menses
in nostris non concedit Regionibus, et tamen exigua licet quantitate
Mellificatam Agricola comperire, in Nobis non semel affirmantur,
rarinime septentrionali Liuonia et Lithuanis Coelo funditur teste
Cordo, ubi omellis etiam copia colligitur, cum vero deuidit maturius
horum solummodo ad colligendum liquet expansus ubique indistinctus.
Apes vero quolibet tempore res melleas utpote flores quibus veluti
delictis Mel semper inest, querunt, Melque exportant. Quinimo
Varrone teste ea si prope alucaria non sint quae Apes maxime
sequuntur, Severe oportet, rosam videlicet, Serpillum, Apicatum,
Lapauer, fabam, lentem, Pium (Aposum mediam), et maxime
Cithisum, quia ab uno, ad alterum usque aequinoctium floret,
anne in his dumtaxat horum floribus Roridum se Mel recipit
ab his atrahitur et Coea id est illam ab horum pluribus carpi ab alijs
cibum qui omelleus. Mel vero ipsum e ficio, Coram e Mel e Sa-
pauere, Malo, et Piro siluestri, ex Nuce graua, et Sappiana Mel
Ceram et cibum inferius declarat. Excerptum ergo Mel quod subdit

verò prout euenit, utrumque firmat intuitum, Melligenis ex
alia re liquidum Mel Apes facere, ut è liliis flore (quod humore
referta plantat) ex alia contra spiritum, ut è Rorernans (sive
nempe) dozel itemque ex alia, ut ficu Mel insuauis, e Cylhio bonu
e Thimo optimum. En rerum diuena Melligo. En excerptum Mel.
Plantat quidem circa Aluearia, sicut ipse ait Aristoteles, causam
verò subicit. Confirmat eadem, et Columella videtur, eoz. magis
quod per Hederat recipi ait non promptè bonitatem, sed quod habeant
plurimum Mellis, proprii enim cum creque alijs plantis aptiores, ne
vllor caliculus, aut caritates habeat non rudi intelligi potest mellis.
Idem odorem, coloremque a proprijs Mellis sortiri plantis testatur
Coricium, si cuiusque loci bulbum deponi inquit quod coloret, odore
reque Mellis, quandoque autem ror mellis indigetis glutinum ha-
bitibus proutque fumo ingratum, in iuuandum descendit, ut ^{responant} ~~responant~~
ne accingant. Scimus enim Apibus virtus halitus maxime mo-
lestus, ut fumo abigantur, rarius etiam et parua in quantitate im-
pluit, commodior diuque ex petita esca protenti fami indulgentes
ad repletionem atque abrumunt, et vorant, si ne horeque ad exierpen-
dum remanent expleta mellis auiditate, quod in frigidioribus locis cre-
bro euenire censendum est, plurimumque huius excerpti fieri
Mellis robustioribus etiam frigori susterendo Apibus, modo Mel
copiosum in Terrarum, et septentrionalibus Regionibus habetur
seus de Manna quod celo expectatur ob rigorem paucula namque
colligitur, eaque e spiritibus, et calore proprio refertis arboribus
resinosis. Ab hoc septentrionalis excerpto obtatam celo occasionem
non solum illius in oratus al. Theatro asserendi, ut equum erat
mellis, sed Rorido prout abigandi, et immentis quidem ut
inferius inspicere erit, Aristotelis sane argumenta non quidem
omnibus absque Rorido decerpi, ab Apibus Mellis ostendunt, sed
in calidioribus nostris Regionibus parum, et si detrahitur sibi
Autumno Mel non reparant, plurimum id fieri de caulis iuderi

potest

potest etum humano latrocinio recessu cautiore quotidiano L.
 intumant dum elicerint pabulum etum animalibus floribus se-
 nescentiam anno feruere praesentis exuuiis et minor retinentibus
 Mellis quod uix quotidiano tibi appetitui lat sit, reparare autem
 Nos doceant Mellarij, sed parum omnino afferendo quod pau-
 oribus floribus, pauciori melligena, designatisque intuna de-
 bilis exequentibus opus par est. Consentane huius Mellis excerpti-
 tio uidetur, et Pena Philologus rorem ~~deducit~~
 Melligeni in corporis superficie ^{deducta, tenuitate} tractu, obuium, commixtum
 Simulque uel conretum uel ab Apibus raptum promens in-
 medium, quod quidem sicuti ^{mixtura} illi, miscelaque limiliu latius
 fieri potest perquam facilliter ita, intutu, attentuque dignum,
 seu autem spiritu, et calore Apiculis intestinis succordis Mel con-
 fici. Stercus suauissimum etiam si Hispanum à Vega medium
 adduat, Mel namque Apium cibum est non steruus teste Aristotele, ipsa
 experientia, ob id enim id rapiunt, et domum prouident in
 hyemem naturae prodit, conportant, locantque, eodem quo spijet
 in horreola formica instincta, hyemeque ablatu in nostrum uisum
 Mellis in ea portio sufficiens in pabulum relinquatur pereunt
 sedulumque actinet Mellanum mentat apponere dum eas ob
 temporum iniurias sibi deesse, et crequent, an credere debemus
 suo adeo iucunde stercore uel perpeluum iterato eo in circuitum
 habere pabulum, nonne ablatum prima esset uice quod in alimentum
 transire poterat? Hocque delicatior et mundissimas Apiculas. Im-
 mo ob id mundissimas Aristoteli dictae sunt, quod cum alui retentat
 est, audent, et in secessu red dant experimentum, quoniam male
 clere tantum abest, ut iucundum, propriisque tanta solutio in
 domiustis collocatum Mel steruus esse possit, lingua quidem suscipiunt
 atque deportant, et ore euomunt in dispersat cella, edes Ruthae,

nei in stomachum demittunt, aut quicquam in eo proprio calore ope-
rante futurum sperant et cibum; simile in Onocrotalo habemus
exemplum, caperis sicut omni sacculo integri exportant, nec raro ad
alienum partem. Quibus profecto consideratis, Theophrastus in Libanum re-
dargutionibus omnino invidiosus non enim ab Apibus Mel ullam
habere partem exsequitur, alioguin enim excerptum Mel quicquam
agnouerat. Veterum si Peripateticus omnino digne hoc ab Apibus
decerptum Mel accipi contingerit illud animaduertendum velim Pro-
ceptorem ab illorum abesse uideri. Inquit enim Apes ex calicularum
flore praedita colligere, et ex ceteris quibus dulcedo inest, deportare
vero sine ullo fructuum detrimento. Quid hoc rei est, iam in calicu-
lari floribus suppositis ueluti pyxidibus aut illabens se recipit, vlti-
musque condit in penetrabilibus? nonne latissimis folijs, cauisque pluri-
um plantarum cotyledonibus, et alia commodius insideret, quae reuera
surgunt patulo spectant ore, nonne florum plerique caliculi uel
minimas orantibus latius guttulas angustissimis oculis uix capere
queunt, et si floridam plantam intueamur, vix ulli reuera lunum
hyatu, nullis interpositis ramulis aut folijs spectare uidebuntur.
Mellitor insuper calicularum quibuslibet hinc et tempore seruis notat cum
Roridum statim pereat. Mel et tunc abrumatur, nonne tum crasso
tum ceteris hinc indicatur. Calicularum ereptum Mel excerptum esse quod
diximus, ipsarumque quarum uires referat plantarum obijcit,
quod Marcardus apud Libanum Mellis dulcedinem genericamque
naturam adeo diuersam esse non posse, statim nota Melligenae corpo-
rum, et florum praecipue aucti potest, praeterea Mellis amari et
Venenum minime ei per accidens inesse dici possunt, contra illa
subtilitas mellei omni minus commode agnoscitur qua in calicularum
profundi fistulis adytum suspendo, mirabiliter ad profundum usque
habeat ut in saeminis angustissimis siphonibus considerare et inueni-
enim

enim tanta est Mellis tenuitas nec tenuissimis quibusque facilis vel
 per Infundibulum ei patebit ingressus nec ob id in alijs foliorum cala-
 rumque cavitatibus non reperiri Mel contingit quod aqueis omnibus posse-
 rius descendens diluatur cum quando dilabitur non melleus super folia
 caudiceque et graminum cespites non diluta nec abditis reperitur
 aspergine rem denique ostendit in clauis adhuc haerenti florum gem-
 mulis quae inde aperta minime Dio expressit sed in testaceis fructibus
 tam in fenestris quam in portibus et sigillis fornicibus oblectis quibus
 minime non implere potest ipsi Melligo urgente dulcore conspicua
 reperitur. Proprium igitur e melleis fluitat et e cauliculis Perthim
 quibus facilius ne affluere et eriniam spona elabatur et melleus
 exponiturque. Excerpere Mel Apet Aristotelis visum esse probabile
 est eoque magis quod ex alijs etiam quibus dulcedo intus colligere
 ait Insita vero dulcedo ipsa tam declarata corporum Melligo
 sit et quod id absque detrimento fiat idcircoque mirum et obtur-
 uata dignum fuit dum ab ipsi fructibus oblatio fiat. Si vero in
 ipso contradictionem Aristotelis obijciunt ipsi curauerunt non enim
 difficile est euitari. Nos quo iam ipsi eliuimus Mella prosequamur.
 Manna quidem adeo copiose spontaneum et sola coctura prouocand
 habemus ut alio exquiri artificio nec solere nec opus sit morunt
 tamen igne expelli potest in modum quod etiam Tabacum euenit.
 Facilitum vero Saccarum eius Arundinibus expressit excoctisque
 extrahitur tam in India Regibus pluribus Indis et Canarijs
 Perthim quam apud Nos in Europa Hispania videlicet Sicilia
 Sed et Lypro Creta Rhodo alijs que locis. Nonna vero proterea
 copia tam frequenti usu per quasque Regiones importatum et
 insumptum cibi medicamentis condimentis que et necessario et
 delitiose expetitum inuande utiliterque adhibitur ut non alio
 magis et inuere plantarum natura in Nos iudicari queat. Fit

Summe puritatis ab eaque gradatim plus minusve distans coquen-
 do obtuendoque magis, minusque ut pauperum, diuitorumque palato
 arridere possit. Ex coactis hinc atque in Pensidum in Candum,
 Summe purum, chistallinumque coagulatur, ut spontaneum illud
 antiquorum perbelle effingat se reddere possit, sed lae re puti
 delitiosaque artificio maiore nostris expertes fuisse tenendum est,
 At cum omnes fere scriptores spontaneum illud habuisse cognoue-
 rint, defenderintque Cordus, Brasauolusque, sedummodo in etiam
 illis notum inuenire uideretur. Crediderim ego tam dulci succo
 in Arundinibus latere cognitis operam, ut extraherent datam.
 At saccharis potiones iam impetis tali succo constat, quam
 facile in illis salis concretis modo arti originem potuit fuisse
 explicatum. En Nabardus et Saccharum Auicenna a lachryma
 diuenum Serapioni quoque notatum. A Cannis nempe oppressum
 et purum redditum, ut Cordus aduertit. Rem autem Statius Sepi-
 ndus sat patefacit Sacchari Arundines quae praecoquantur dum
 inter alios fructus a Coesare pluuiali in sacum malibus munere
 conuenit canit

Syl. lib. 1.

Iam Bellaria adorea pluebant
 Hunc rurem veniens profudit Eurus
 Qui quid nobile Postici Nucleis
 fecundis cadit, aut iugis Idumae
 Quod ramis pia germinat Damascus
 et quas praecoquit Eboria Cannas
 largis gratuitum cadit rapini.

Farrarica namque Liba Posticas Nucleos Idumaeos, Dactilos,
 Damascenas prunas, Cannas Sacchari, Imbre non terribili, sed
 admirando, sed perquam iucundo, sacroque demissa intelligit
 ut Domitius Calderinus Commentariis explicauit, et Brasauolus

optime

optimè aduertit. Et aiom ille in Libano esse, alij in his suspi-
 cuntur; Brasauolus ebulita legit, et cum Hemolao Hypalita
 restituit ab Hypasi flumio Indio, a quo etiam Populi nomen,
 Qualisumque sit Saccharifera ea Regio. Procoquere vero ante
 diem maturare interpretantur. Nos uero coquere, hoc est Sac-
 charum erigere ante plantæ maturationem, vel ante spon-
 taneam eius per lachrymas effusionem si non procoquere, per co-
 quere ualeat, quod Sacchari coctioni competere haud ineptè uidetur.

~~Simili in pro grandi uocum~~ Cognitum igitur
 prius saeculo tum spontaneum tum factitium Saccharum, et
 Romani precipue rerum Domini quibus unaquodque, vel remo-
 tissima stellas suas subministrabat dilitias, et fortasse Plautus
 calami nomine de eo meminit dum bonus uarys dulcibus cibarijs
 alluunt Paratitum

Commisce multum Struthæ coluthæque aquam appara
 Bene ut in leuitis concalcat et calamum infice.

Pl. Pedr.
 An. 1-10-11

Struthæ enim Cydonia Coluthæ Tragemata, seu bellana in
 aqua uero seu uino, ut Plinius intellegisse uisus est, potius
 Sacchari sapor quam Aromaticus, Aromatici Calami odor gratus
 Videri debet, utcumque autem Plautus intellegit non mirum
 admodum videri debet, si Proci scriptoribus, Plinioque factitius
 Saccharum permittum, tum quod etiam proprijs in Regionibus
 excoqui scirent, Cannasque haberent, nil aut propterea mini-
 mum fortassis aduideretur, tum etiam quod ~~factitium~~ ^{lachryma} naturalis
 descripsi Viribus, et materiæ comprehensum poterat rema-
 nere. Mel vero factitium ex Mellis dumtaxat fructibus
 exprimere, et fluidiores coquere nouimus ita sagam ex uua,
 ex panulis, palmulis, Anacardis et Indicijs Nucibus, et Aloe
 America, quæ Mala melle, forsitan dicta, et Malle mella habent.
 copiosum autem, ex siliquis Kερατια græcè dictis, quo Ind. et
 Troglodytæ Zinzibaris radices, et Myrobolana atteruant, et

condiunt, ut in illis quae ex Alexandria Venetiam comportantur
Matthiolus animadvertit. Nec diffiteri debemus ex floribus quorundam
aliisque mellis solerti adhibito artificio fieri, ut Mellas extraherentur,
et maiori quidem copia quam Apum ministerio fiat, Cy-
zaneae in Africa supra Tyrum, et Carthaginem Mellificium
profiteri, floribusque collectis Mel copiosum conficere Cnidopu-
Cnidium apud Apollonium refert; ab eodem Nicolaus Leonicus
Cygantum in Libya Lentem, et prope Telluris copiosum, id-
rabilissimumque floribus arte quadam optimum Mel conficere
narrat, ut ab Apum melle nondistat, et Miletium Hecat cum
etiam Stephano referente meminisse. Quo fortasse motus ex-
emplo Andreas Libanius ut diligentem Phylloptam decebat, et
folijs, floribusque quomodo Mel segregari possit cogitavit,
maceratione nempe in aqua distillata, et postea ad mellis
consistentiam coagulata, quod haud approbari nequit, flui-
diorem et melleae glutinis partes extrahente aqua, ut in alijs
etiam fieri vidimus, requiri etiam industriam Artificem
simul fatendum est, ne cum prima mellea ~~Mellea~~ glutinosa
etiam reliquam partem trahat. Flores vero cum Melle non eodem
incumbente in consistentiam Apum, vel alio iudicio decerpere im-
possibile fere ducimus, nec necessarium est, quippe innata
rebus ipsi Melligo, mellificio sufficienti, nondum roris Mel
decidit, statimque perit, necessarium autem Libanio cui
excerptum reperiri Mel minime arduerat, Unde in Mar-
cardi exercitatione Libaniana rorem laboriose colligendam
opilesque florentium colligendas aspergines, antequam aquae
succedente rore, diluerentur, quae minime rejicienda sunt.
Difficultas vero adeo officit magna, ut humanum ibi desistere
ingenium, ipsi vercantur, Aethiopes proponunt quoque, id Manna
aeream, subtilioremque sibi partem, Mel quidem ipsa cum
sit spiritus, necesse est difficile quoque ore terrenum expellere
et anillamque equipere fluentis laticis, non autem impossibile.
Supponunt quoque si ad conseruandum oportere censeatur del. ex

hist. var.
3.77

Apum

Apum sera, vel ex factitia, factitia fauce, in alle autem somnia
 laboribus otiose fieri alienis. Verum si per se in corporibus Mell-
 gine non breuibz morulis interdum collapsa mellificandum
 sit ut per elle fieri posse epistimandum est, compendiatum et
 perente esse artificium, minimeque postulatendum. Sed et
 postremo iam Melle in Peripato inspicimus Non amplius
 inferiori natura, vel Artificium prudentia ope, sed soli ipsius
 urgente calido tracta, supposita namque cuncta pollentibus
 diuerberant radijs, eaque adhalituum, vaporumque emissa
 nec cogere quibus in alto subuectis varia insingantur
 reudant. Sicut Physiologi propalatum vidimus, calidis
 moro ad alia remittit et e Vaporum etiam congerie, crassi
 orbis subtili et epiguo pruina, omnes erant uide constitutus
 rum his Mel iungere dum eo tenui Vapore terreis subtili-
 busque partibus varie mixtis genitum alterum videmus, et
 cum hoc quidem orullo pauca inspicantur debeant, omnes fere-
 tum Medios, tum Physiologi consentire. Radum, acrumque
 Mel pronunciantes, Aristoteles, Theophrastus, Hippocrates,
 et Galenus, Dioscorides, Virgilius.

Saenz lib. 4.

Proterius aere Mellis uelutia dona

Plinius uiciorum omnium Celi sudor, Syderum salina, pur-
 gantis aere succus, Auicenna, Reuentiaes, Scholasticus, M. Albertus,
 Combricentes, Matthiolus, Agricola, Cardanus, Libanius, alijque
 et nouerunt, et ostenderunt. Cordus uero diximus diuenus ab ist-
 dum enim omnium pro ^{corpore} Melle in mundum constituendo
 laboraret Proterius peritus euertere me M. officium optavit
 et omnium ut visum est septentrionalibus conspuit egi expe-
 rimentis. Quamuis enim rare Mel impluat, quando tamen id
 sic statim Apes id praesentibus, statimque conuolare ut corripere
 Nobis tradidit Mellarij, et quod validissimum Aristotelis

Mich. lib. 4.
26.

probat argumentum nisi Cellat tunc uno aut altero die melle
inuenire repleas, quod excerpto melle plurimum mensium
opera vix fieret. Ros vero hic liquidus seu apter natura non
nisi solis iniuria concretit, vel tenuiore spirat, conseruatur
autem in floribus veluti adhuc in proprio corpore permanent.
conseruatur etiam dum collectione a solis iniuria vendicatur
fuerit, resque glutinum proprietate conseruat fatendum cum
Cordo super folia fleret, totumque conseruare sed ab ipso Apium
opera colligi sub lucanis horis in cubiculo ad huc condito Philo-
sopho, alij porro didi horis si eo eripiente e floribus arripuerint
id excerptum erit, cum iam roridum minime addit. Unde mi-
nime ob id dicendum dum in floribus reuidens solummodo recipere
se abcondere reuertit, sed plurimum in Germania excerpti iam
nouimus haberi Mellis. Unde etiam Penaria Rorido dicitur
sive videtur licet modeste agens eum minime improbare voluerit.
Plantarum quoque scientia imitari in ipso Melligenon ei
dixerit ut aliunde ab aethere ipso expectari, petiue minime
necessarium viderit, Attamen sua quoque opera multifa-
riam seuunda natura eduxit, absduntque, nec grauior est
Mellis materia quam attentioni par sit, cum ferrei etiam
grauissimi elementi portiones, aqueique adhuc grauius ut ita
dicam flumina in altum extollit, ipsa proter Philosophorum
dogmata Imbrium, aliarumque elapsionum experientia con-
doceat, Melque dum cadit colligiturque lentum, Nixidoque
materiam non admodum participat appareat, ut aqua enim
dilutam, et sine crassitudine primis diebus Aristoteli conseruitur.
Idemque de Manna, alijque citius illius durebit. Ros autem,
et Mellis propinquitas minime eo disijcitur quod soluiua cum-
muni vix Ros a subiectis quibus insidet abstrigendo, abluendo

Hist. Anim.
5. 22

herbi

huius tribuatur. ex se enim habere vel illud demonstrat, quod
 roris superfluo roris madentes ad solutivas infusiones et Symplicia
 Joplasia in delectantur, cum roris vis ab ea que rori inest augetur.
 magis enim cum roris solvere quam ex se compositum: herbarum
 vero pabulis contrariis si roris insidente pecora Vesicantur Ventris
 interimi profusio M. Albochudorei ideo amorem esse Pastoribus
 minime ea ad parua ante solem educere, quod et Rustici confir-
 mant: a Pena igitur. si suo quandoque modo Mel fieri admissum
 Rosidum optauerimus cetera immo cito infirmare. Pterquam
 enim quod salu rorum dictu haberi potest, et Aristoteles Apes
 floribus etiam Autumnis existens Mel, cibumque magna ex
 parte subtrahunt non reparare affirmavit, facturasque si ponant
 alique roris Verisimile esse. Nonque minus quidem reparare cogno-
 scunt ipsa sal Mellis ab aere insperant et experientia comostat
 ipsam enim composita Vestes ceterorum capillum sentiunt sub die
 quod nocte aliquando fuerit. prima ipsam aurore Arborum, herba
 nunque folia interdum rorida sunt, ut gustate, et Amis etiam
 melleo, dulci que prodiderunt, tunc et in partu Mellarij solito citius
 sollicita quadam hilaritate, nonque egressa ad colligendum novae
 Apes tunc maxime fatigari, replereque admirabili festinatione
 Cellas, si que Cordus hinc copioso nimirum cibo saginari nimirum
 inertes que reddi observavit. Mel quoque esse ipsum credere pote-
 rat quod Apum cibum esse sal superius iudicemus, immo prole Mel
 et mellea Erithaca non alius Apum cibum ab ipso Aristotele
 alij que nominatur, ne autem vero Melle inuempto alius exi-
 nariunt dum ad mellea cetera pabula prospiciunt nequeunt
 alia maxime mellea ex sicibus pinguibus multa aqua, vna
 panna, et sapa cibum esse Varro substituit, talibusque tenuissimis
 alimentis delicatiora hinc Victitare Animalcula condocuit. Ha-
 bemus igitur ab aere etiam Mel Rosidum. Quomodo vero illud
 utrum ibi sit an asportetur medium docuere Peripatetici, tenent
 namque aqneo vapore, micis terreis particulis illud elatum vnum

2. 1. 14

hist. anim. 9. 20

coenitibus concinnari. Recipi quidem id debet sed proprius rem
impuere et quoad fieri potest intrinsecus mori est nostri. Ibi
quidem fieri absolute concurrentibus terreis particulis quas
Atomorum more in leuium volitare Regionibus viuon est,
aqueis quidem, aereis que adstantibus, igniulique dispersis
si in unum coalliquate fuerint laborem in quo recepto parum
exsiccato humido euanescente nimio, glutinosa parumper
sece offorat natura a ratione cuiusmodi abest, sed id magnopere
considerandum Venit melliginem quam in omnibus, et prociue
Plantarum corporibus asperimus inclutum, totque ex dulcum
modum, et quam glutinoso succo insidere comperimus, conflu
ereque eidem prout inferius in Mella emanare quam
rotidum ab aere Veniens Mel sicut prout illam famam
Naturam, quam Vinum quod ab aere descendit Mel ab alio quod
Apet exerpunt, Melle differentiam habere, nisi quoad ma
iorem, minoremue tenuitatem pauca quaedam obseruari
contingit, et in alio quidem illud ab Elementantibus argue
primordij fieri, hoc intra Plantarum cortices elaboraretur,
non pauca distingueretur notis, diuersa prout origine, et
pluribus causis, unde non paruum sumi debet translationis
iudicium, et ab iisdem quibus ingignitur, funditurque corpo
ribus duci. In eorum preterea genere, e quo Melli non
nullo intunt qualitates, que ab elementalibus puritate, et Vaporis
distanti simplicitate. Moriditate namque, extenuare, liquam
inducere, lippitudini mederi, dulcedinem habere si seruentur
phlegmate, Mellati liquoris modo corrumpi per saltam in
quo a sole trahi, quod subtilitate non euenit, cum in tenuis.
Vini Spiritu non fiat, quod omnia optime Porta aduertit. Adde
Melli intitat soluiuam, Absteriuam, emolliuam, Squis
gatiuam, glutinatiuam, roboratiuam, Vretham, et Li
quid alie obserua ex odoratis Thimo ut pote odoratum,
Chimo, timo ex arenis Erica in probum aridius uelum Ericum.

è Buxo bupei odoris, et qualiter alii, Abundio amarum, Acumito
 Venenatum haberi Mel, referturque ad in raris plantarum ut
 prope regimus Vires, et tam pertinaciter Acumito Verulentiam ex- 6-8
 errere ut, teste Nicomede, non leuis eo quam Acumito ipso potest
 afflicti contingat, ipsi demque quibus ipso remedij succus, videtur
 sit, ut alia omnino diu dicari nequaquam ab ipsa planta in
 Sublimi aua melligine conflatum est. Vires enim pro cuiusque planta
 ratione humores totini ab ipso Theophrasto sumunt, nec ita facile
 est, toto in illis plantis calu, aut per breui in illarum folijs murula
 adeo alienas Vires intumescere, et in propriam interuente
 Substantiam quadam sane expirantes in halitus particulas, et
 circa eulim vagantes recipere, ipsique aliquantulum alterari, et
 tingi, minimè negari debet, augeri, itaque et diminui eius Virtu-
 tem secundum diuersitatem Arborum super quas cadit, ait Seneca 4
 pio, de illarum autem Virtute suscipere, locis autem de penitentiis
 facultatibus. Illud vero satis delectare videtur eundem Melligenij
 translationem esse quod non solum Mel ipsum, sed eius quoque speciem
 tam in aere quam plantali, eodem reperiuntur; habemus namque
 pluuiam Mannam, pluuiam saccharum, nec à spontaneis alijsque
 inferioribus quodquam distant, immo illud euincit in ipsa pluuiam
 dimittere locis, ubi eius plantis cupiora, et tunc turgentet scaturunt,
 et in eadem collabuntur. Manna quippe eadem causa Dromeli
 dicitur quod coeque euidentius ab aere dimitteretur, nec illud negare
 aut negare potest. Solum Calabram quod è fraxinetis, Ornetis, que ha-
 betur, Altimarus Rosidam nullo modo esse contentit, agnita iam
 alia tum liquida quam roritur, tum quam primum concretam alio
 et longius è vaporibus deducit lentis, et Regionum aonisque temperie
 quadam benignaque Syderum conspiratione, nec enim quod ab aere
 decidunt in determinatas quadam Arbores cadere dicuntur
 ventimile dicit, sed subiectis quibusque inspergi ut Manna ab
 Arabibus tradita, quod ruper Arbores, herbas, et lapides in dicitur

h. n. pl. 91.

4

labitur, neque tribus quibusdam allucien concedendam et tanto minus h
individua quodam ^o recipiantur. At Calabria Manna in fraginis solum
modo, et Orni, et non omnibus colligitur; Arborea igitur, Marumque
propria non coelestis. Conclusionis pars affirmativa vera, est et superius
patuit quo plurimum e fraginis et Orni interno Melligenis effusione
reddi Manna agnouimus; claudicat, ac in ceteris fere omnibus de
omnes sententis negativa, non enim quia Arborum est, ab aere nequit
haberi. Verum Aristotelis a Peripato vel minimum ab uero ut propriam
et philosophentur indagare perdifficile est, eo reddi Manna, quo
extracta est, in propria ueritatis plantae non obijciant aeri in stabili-
tatem ventorum impetu, nam his silentibus illo placido hoc solummodo
peragi rationem est quibusque ut esse in ferri leuem, a terra
descendere grauem necesse sit, ita alia quoque melligeni
euenit. Roribusque inter fortunat et Insulas Canarias ea est
quam a ferri nuntiant, nullus inibi fons aquam Incolis Arbor
fundit copiosam proprio instillante rore. Qui hic Arbor humore
pregnant foruentibus cum solibus in altum abspiciendum re-
mittit, hic caloris Vehiculo destitutus, noctis que rigore adden-
satus, et graui sub Auroram Arbori impluit, rorantibusq. undique
guttulis eius ramos et folia conpergit adeo effluens ut quatuor
fere horarum stillidiv aqua Indigenis Iumentis q. sufficient
in lacunula Arbori subiecta congregetur. Rem ita se habere
Nubeula Arbori insidens, eamque contegens sat aperte indicare
valeat arboreis uninnata vaporibus Petrus martyr Venerabilis et Dab:
retulere Nobis vero qui propriis oculis vidit Joannes fabritius
Duffelius Bruuellensis Vir Nobilis iam duodecimum apud Nos annu
agem, praeterquamque arborem folijs Arantiae modis minoribus an-
gustibusque dixit. Ne vero Vaporum vim admirens quod resolutioni
quotidiana sit vim noxam oportet humidi subterranei attracti-
onem quod in unam in eoa illa Insulae sat rigorem conueniat
et ab aeri illius elementa plurimum abesse ventis. Huc insuper
facit

facit. Sicut Thomae Insula rose imprensas plurimo Mors namque
 sylvestris in ipsa nube tectus arborei vapores quorum refusus imbre plen-
 to continuo Altitudo aquam prebent irriganda. Sicut in Arundinetis
 Sole magis perpendiculari conagii aer nebulosus ut faulis ostendamus
 halituum eductio, et sequela. Revidere igitur aere quieto in propria
 plantas elatos suos montium commode, sed et necessario opibimandus
 est fieri. Unde mirum si Manna propria, lataque fraxineta, et
 Ornetas reperat, si vero quampiam Ornum, fraxinumque non fuerit
 amplexa scimus individua quadam aegritudinum iniuria specie
 dotis orbata ut mirum illapsam conseruent, sicuti et se infirmata quocumque
 correpti vel ipsi Altitudo eam ex se non fundunt, quod in totius causa
 esse potest, et in circundivertis reperitur Ab Joanne Baptista Porta
 non solum propria, sed et circumvicinis plantis, et Stelluram in vasis et
 circa fraxineta, sepe occurrere videmus. pass. longe herbas et sapo-
 rando melle madidas ostendi enunciat, conseruari autem magis in
 propriis Arboribus condorei, quodque rem passim Brutis Altitudo
 Insulas obtentis ad Veritatem perquirendam novum super Arbore lin-
 teis, tam in eis quam super frondes reperire Mannam. e Coelo ergo et
 Arbore, et vento exagitatam distracta à hinc in aliena loca, et stirpes
 tam longe quantis spiritibus. Non immerito igitur Calabram Mannam
 e vrbibus eximi Matthiodus non sustinuit. Collegerat ipse proprii ma-
 nibus in Soritho Comitatu, et foris Julij concretam, et candidam, e filii
 fraxini, et Ornogoloni filij liquida ex Amigdal, Pericora quereus
 copiosam e Coelo in lani ubi vrbis Cui dentur, malichini similem
 grumit, eaque in pratis demissa, et à sole dilutula foeniceas videtur
 impluitat falas, hinc vero observatis non proxi Altitudo satisfere
 videri potest, quippe qui de Calabria, fraxini, Orni que duntaxat
 Manna loquid se auerat, est non parum sic res se habet similiter si-
 quidem idem in omnibus plantis opus eodem exequi à natura mundi
 est mandum est, sed nihil proxi officere videtur quoniam è fraxinis,
 Calabria pluuiatis Manna habeatur, si ea ab ipsis emanare dignetur
 Arboribus, qui quæstionis modus est, Aeres namque genituram

Hydrium dum inspiratione aënis particulari cuiusdam (contributione)
supponit Altimarus, Calabram Rotundam minime alteratum credit
quod non eas quibusque reperitur aëris diebus quibus singulis
fraxinea colligitur, sed quibusque diebus succo à sole trahi è fraxinea
omni considerare oportebat ut retellendo noctis frigore (quodumq. enim
Nox calore orbatur) subtrahit aërem frondeam omnem minus èque
ab ipsi asserent pediculis propriis è ipso corpore et in casis petiolorum
alijs aptissime etiam recipi, ostendunt etiam poterat quam sibi magis
descenderent resili. Coagulationis quoque diversa ratio minime
discriminare dicit Mel, et rotundam orientalem à Calabria, hinc
ab aqua soluitur, et pluvij sole duratur, contra illa frigore noctis
concrevit sole liquatur, nec raris aqua repetenda est natura, cum
magis viderimus omiscela participem, sed hoc ad plantarum debent re-
ferri diversitatem è quibus Mellas et Mannas, è fraxinea, et omnia
indionibus, et aque habentur succi qui aqua dissipantur, sole
igneque absumpti, aqueo humore duriscant, è retinotis vero ut in
Libano, è Cedris alibi que Juniperis Pinis, Laricibus et ipsa Europa
Bellonio teste resinarum naturam participes funduntur calidius-
culi qui calido solvantur, deinceps ante solem colliguntur, frigore du-
rentur. Consonum autem est rationi Mellas succorum glutinum subsequi
naturam, Summi humiditatarum Arborum et fructiferi, fraxinea
Amigdalique sunt aqua solvantur, oleo resino, succorum hinc calido, illa
frigidis liquantur, varie varia prout Plantarum genera, glutinumque
requirunt Naturas. His orientalibus Manna quam rotundam Altima-
rus fasset est, minime vero Calabram cum his respondere non videretur.
Mirum cum utramque Mannam attentis Vinibus notis, ut eam-
dem novent fraxineamque Rotundam substituerit, originis etiam non
cognovisse affinitatem, factisque duxerit arbitrari in aere et
in Arboribus eandem rem confici posse, quam ab ipsi stillante sole
Arboribus in alium trahi. Nobis vero arboreas et pluviales Mannas
sunt perlustratas sunt ut eas ab eodem Mannarum officina distractas
translatasque agnoscamus, ce è melliferis Mannis ferique melleis
manneisque

Mannaque edui rores ipsdemque superlabi. Sed iam Rogidum
 è Sarchaniferis, et in Sarchaniferis Arundines Sarcharum inspiciamus.
 Pernegant id plurimi, Macrobius Verò, et Cordus proci pie. Huius siqui
 dem nec Salerni, nec Dioscorides meminit, Sarcham Sarcharum di-
 xit, et neque durum salis modo, et friabile, non ut Manna que à rore
 est tenax et lentum, duraque a sole, non ut Manna abruini differe, et
 à rore melles plurimum, nec venisimile iudicari à celo et nec ut in Arundi-
 nes tantum collaberetur, aliique huiusmodi vigoris aniam præbent, dum
 nostrum antiquorum Sarcharum non esse dici agere ferunt, sed à rore id
 Sarcharum nec Dioscorides abest, nec Salerni, dum in Arundinibus circum-
 futum inueniri simpliciter tradunt. Aperte Verò eum in medium pro-
 ducit Aphroditensis Alexander, dum Indorum Sarcharum mellis, cui
 guttum esse ait sole cogente rores, de studio quisquis ille fuerit, dum anti-
 quus est suspicari, aut de loco tanquam problemati propriis hæc adiecta
 et superflua videantur Verba, cum problemata illa non adeo ieiuna sint
 ut necessaria dumtaxat quæstionibus complectantur, sed etiam pueris
 digressiuè inuoluit, et attinentium rerum eluidatione exponunt, videtur
 effugium, accedit et Seneca, licet solitare videatur, ait quænamque
 Mel in Arundinum folijs apud Indos inueniri, quod autem illius Coeli
 aut ipsius Arundinis summa dulcis et pinguis sit, utrumque quidem
 libenter recipere debemus, interim tam à planta ipsa effluere, quæ
 ab aere delapsa melligini longinquis nemonibus ~~est~~ emanatum
 dubium duplici naturæ mysterio minus obstruatur. Adhuc Alhazaræ
 charum Avicenna est Manna cadens super Plantam Alhazaræ salis Simi-
 liti, quam et in dubium vertat Cordus Sarchaniferis affinem Arundi-
 nem fatetur qualem inproxiimus. Quod uero ex oculis et locis foliorum
 Sarcharum emittat Serapioni minime id Avicenna testimonium euer-
 sit, cum eisdem Plenti Melligo seu reudat, seu emanat, et utrumque
 fieri notum est, neque se inuicem excludit. In locis uero foliorum, et
 alarum cavitatibus, et rotundum recipi ob cavitatem, et spontaneè ob
 meatum effluere, eademque retineri commode potest. Minime uero

Officere pluuio quod spiritandum etiam reperitur saccharum quodque a
Manna et Melle differat. In Arundinum hoc Melligene, illa fapin, et
Retinotantum Arborum, illudque aliamque **herbarum** conset minus et
amli à sole duratur uti glutinibus aqueo suo refertis euerire dignus
et ipsi etiam fragines in Calabria Mamed' Alimanus obseruauit, longe
amius quod in Arundine tantum labatur, in propria enim reuertitur
et seruatur. Alia vero quodcumque obiecta fuerint facile erit cognita
Melligene frustrari. De hoc pluuio saccharo in Arundinum amis con
sperto Aelianum dixisse in historiâ mellis nomine proposuimus quo
eum donatum ab antiquis præcipuo est pro argumento Rosidam sequi
Mellis naturam Marandus et Fuchius, hi maxime pro eo conser
tant, Euiladimus autem ille, vehementer etiam Aristotelem vocat
in subsidium quem fortasse Mattheolus notat Strabonis Odilem cur
rupisse, seu magis intendisse, sed quod amabo opinionem hanc senti
ceta pertransire quibus offusis intraspicere nebula operuit, et Ven
tatem ipsam ab omni quoque partem oculi libare potest. Sumo
vel optimis Rosidi a mellei sacchari argumentis uel reuerti negant
antiquitate carabuntur, alijque ut eam defendam modicum e
Mellibus saccharum, è roibus alijque ipsum innulli etiam mel
epimunt, partim alij Mannam dum in Arboribus locatam compen
unt, quidam Rosidi vitis è plantis omnino omnia, mannaque
excludunt, etiam quam horum plurimum indicante discordia sedem
Melliginis, ab eaque in aërem translationem nouimus et popu
leni vel minimum profecto conuideri Veri aut probas sententias
nullo rationum impedimento tam plantulis quam aëri succis sus
tere potuerunt. Transfertur igitur ab infimis in aërem ipsum mel
satis constitit, cuiusque species quodcumque, ita Eithala uniuersum
Juniperi, aliarumque quarundam Arborum gluten duplicem
antiquis habere materiam Nilum rure Veruo, et Arborum succo,
hic autem in ror reueniunt ascendit. Quod ad mellis species præter
quod iudicamus congeneres inter se esse, saccharum, Manna, Mel,
quodquod plurimi opinentur, Vires, qualitates, caput, etiam e

Rosidam
cinis

facili

factis in invicem Verio: dum Mel in Sarcianum durecit Manna
 et Sarcianum in Mel fluunt, facile ostendere valent illudque perbelle
 declarare. Hoc Americani liquorem levi decoctione in mel daga
 rane in Sarcianum abie. Mel ergo quodcumque a tuis sursum
 distrahit conceptaculis non alio magis exemplo quam distillationis ar
 tificio intueri valeamus. Satis oramque cum ^{tois} thallio laticis ut inue
 nire quod phlegmate similiter corrumpatur totamque ignis in modum
 operari trahereque per Plantarum poris et angustiores meatus
 non tantum sicut tenuiores. Sed doctor glutinosusque Joannes
 Baptista Porta optime considerat et contentaneam quidem thimice
 rationi aqueos quam copiose e subiectis tum elementis tum mixtis
 quam facillime vero sequati natura primum extolletur magis alior
 ut dictum, miscela oramque participet et corporum qualitatibus qui
 buldam praeditis qualis medicinali oris sunt. Deinde validioribus radijs
 doctor extrahere, tandem glutinosus violentius extorqueere tur
 rendo, et tunc. In his facilius melleos tenuiores naturae oram
 seu nimirum nostris igniculis tenuiores primum magis magisque
 corpulentos paulatim fortiore urgente calore resolutis corporibus latic
 ces excipimus, extrahimusque thimice. Inde melleas glutinosasque
 pluvias stivis dum apae solibus habemus copiosas, nec enim
 Aristotele Plavusque doctis ante Vergilianum exortum Mel ha
 betur. Siderum vero Canis, a praedictis potissimum ipsoque lino
 exsplendescens eo quo maxime pervititur terra tempore splendentis.
 Quod oramque ipsi pro ~~de~~ legent me praeter cetera quodcum
 cunctum anilia effulisse Aristotelem Peripateticis fatendum sit.
 cum Hieronymo Mercuriali primum est respiciendum. Horum enim
 iam omnes Optice studiosi Porta rem aperiente nil aliud esse
 Irim quam vitus refractionem quod Nobis um sit ante retroque um.
 meel, oculorum ductu nec unquam in cubare dici possit. Sudam
 et Manna temporibus habetur a July mentis dimidio collectio
 incipit in quadraginta vique dies, inde de ea eandem Regium

Accida Pontanus.

Illic astate media sub sole furenti

Dum regnat calor, et flens finduntur hiantes

Quum tener ille vapor sensim sublatus ab ortu

Venaturque die multo conuictus ab igne etc.

Trahit namque tam rorida in aere quam graui uulam in corpore
corticem spontaneam seu prouocalam, ita etiam et Mel, sed uis sponta-
nea internus etiam promoueat calor, nec in altam extra effem debeat,
Veni etiam Autumnique calores aliquid probant. Inde propter aestiuum
Mel quod horaeum dicunt proprijs hinc et tempore, Verum etiam
et autumnale estant, quod primum anthinum, aliud enicium singu-
ribus dicuntur. excerpta enim illa esse tum ratio dicitur, tum ratio
quibus a floribus, et Erica dicatur ~~ex~~cepta, idemque plurimum Germanis
Melle comieimus, deque hyemali quod apud Aemiscipiam circa
Thermo dentom amnem ex copiosis in extractis hederis hyeme florentibus
floribus Aristoteles fieri tradit iudicari debet, feruore liquidum cum
egeant mellei, glutinosique non nisi feruidis temporibus et
locis copiose ut Nolis tum India tum Calabria, et Libani, et a Sulens
notata experimenta indicant, frigidioribus vero parum, et non
nisi anni calore maximo descendunt, ut apud Heluetios oblatente
Lycostheris factum uidimus, quod cum rariu uenire soleat ad mira-
tionem receptum est, et ceream apud Hibernos pluuia effusam non
solum uicem maximo hoc calore deducant, attenuatamque Mellis
ginem aere ascendere cerni debet, sed tenuiori tam proprijs cor-
poris quam ad obtinendum suu comitari rarefactam copiosius facilius
emergentis, solumque euidentis, unde eius omicela in his diluam
aqueumque Mel Aristoteli uisum est, quod postea ab alienis ex-
crementis, que expurgatum in hanc corpulentiam redeat, ho-
mogeneum, et ex alicuius liquoris referent, purum namque
eum dicere elementum, vel elementu propinuum, ut inter Peripa-
telicum uisum reseruetur, nec sic uis a se ipsa abest ^{ita} Libanici

minime quidem reuspi posse videtur, sed omnino ipsam transferri Mel-
liginem fieri, eademque qualem exspirantium corporum tempe-
ramentum concedet, admentibus non parum allurgentis olei, alia-
rumque rerum in sublimi altarum adducta Libano exempla quae
formales solent retinere proprietates, et propriis et parvis corporibus
respondere, praeterea illud minus commode fieri posse videtur rema-
nente substantia, et crasi proprietates innatas aboleri, propinquius
autem rem ipsam contemplantur Libanum, plurimumque ut in natura
sua indubitanter in palandis Physiopis profunde optimandum
Transferri denique melliginem ipsam fieri e plantis, quam mineralibus
primisque Elementorum miscelis, omnibusque corporibus quibus in aethere
superius vidimus ratum esse potest, et in eumque locum euehi quo
eius gravitas loci temporis caliditas permittent, non autem a terra am-
bitu plurimum elongari, Sed infra aequos rivos, et pruinas deprimi
crassiusculas, et infra nubes fere scriptorum consensus, materiam con-
ditam, ipsaque in originarias plantas recidendi dicitur experientia
ea igitur elata, ac rodis tepore caloris violentia liberata iamque
in luam redierit gravem densamque oratueam, et refluxa, si melle,
Manna, Saccharo, rore vel calidioribus temporibus, et locis locius, co-
pioriusque pluat, nil mirum ob id esse debet, si que Saccharinus Imber
dulcissimo suavissimoque lacte, nec alius indigo mellis Indorum speco-
ra repleat.

Attitia mollis honorem sibi eo nomine plurimum a cunctis vindicatis
 viventibus vitum est, eorumque quoad fieri potuit conspecta natura
 Cera iam non paruo in quibusvis dicam rebus utilitati titolo obsequit,
 decorata, ipsa ad alios quodam iuncta, quo solum inchoat cognita
 minus, nimirum vestigata, aut observata, siquidem Mellis unusquisque
 partem crassiorem scilicet purioram pronunciauerit, nec ut quam
 a Melle distractam considerauerit, qua a se ab ipsa elaboraretur na-
 tura. Mellis partem vel Affinem Scalliger dicit esse partem minime
 estimandam, merito arbitratur apud Libanum Marcandus, quod alio
 tempore, ac modo alioque e materia, atque ad aliud ab Apibus colligatur
 Etiam non exigentes glutinis partem esse pinguem, ac crassiorem
 eulam inspiciamus. Unde mellis affinis, ac solius nequaquam Veri
 pars sit in uno quoque, sed id glutine inclusam crasso pro ratione
 pinguedinis, pinguioribusque talibus plurimam esse, indeque
 ligatio, inflammatio, et arbor faules. Olei quoque succi coniugium
 atque propinquitas. An credimus ab ipsa benigniori natura
 eductas volucellas aptissima Vascula, et pyxidulas ex ea tanquam
 molliori glutine, tenuiori glutinum fluuii mellis, nimirum ipso ut
 amico, aptoque exceptum amplexu seruaretur, fouereturque substi-
 tuisse. Quae vero obiectantur quomirum plantarum succum, et ita
 gluten, ~~etiam~~ eam conseruamus ne efficiant expendenda. Cereus in
 plantis succo, si non oculis videre licet fluoresque emarantes ut
 aliarum lachrymarum excipere nil mirum esse debet, cum pe-
 nitius in glutine ipso cerosa pars obrepabilis, eoque cohibeatur ut
 minus facile separari queat, suapte quoque orata in eis, minus
 eruptionibus apta, aliorum quoque affluentia, liquorum contexta
 ut etiam ipsi in pluribus plantis deo euenire solent, epud at tamen
 vel summi in floribus Cera, vel ipsa cum glutine, aut melle extra
 mittitur. Apibus conspicua, et exposita, ut etiam in internam

substantiam illis pedibus, cruribusque quibus eam obspiciunt de-
uoluntque abstergere non liceat ab internis tamen ad cuticem
propinquius calore promotam abradere parumque ex ea par-
tissime difficile extrahi debeat, atque plantarum vero flo-
rumque iacturam fieri cur Aristoteli adnotatum fuerit considerandum
quidem, nec ullam etiam si ab ipsis fiat ablatio corporibus admi-
rationem inuoluit, cum excretionum sit, et tenuissimis. Arimel-
culorum articulisque leuiter fiat. Excretio autem talis ipsius Aristi
Verbis probatur dum ceram congectionem in seis notari posse dicit,
cum in ea Apes diuina morentur ob praedictum ipsius Arboris firmi-
dem spissitorem, quod enim morari ea frondis spissitudine poterat
ni interna peterent, sed secundum tergeant superficiem. Absque
melle autem Ceram omnino orati, nec aliqua melle in suo loco
esse cum eo reperiri, cum eo cadere, et in superficie colligi flo-
rum ut eundem ortum habeant, eandemque materiam, illis fati-
sum officiant qui Rosidum Mel dummodo agnoscent. Non
quippe his Ceraginis, et Melligenis glutinosam naturam similiter
se habere respicimus edui, et euehi similiter. Quid magis etiam
si in Manna Melli ipso Ceram aliquid iniunctum sit declarauerit,
ut facies arguere videtur Manna quod Pontano

Induit et speciem Ceram Mellisque saporem.

Ob resinam enim qualitatem plurimum Ceraginis Manna ferre
Arbores videntur habere, a qua omnino se extrahi Mel nequeat.
Seorsim autem Ceram Apes colligere primo enim ad dolida parent
ubi reponere possunt antequam Mel colligant, inuenta ea ab incho-
o non minime impedit. Secretam namque in dimissionibus esse ut
pote a tenuitate crassam ab Apibusque indubiter dicitur, diciturque
rationi, respondet facile in super id fieri in pluribus quod Ceram ipsa
ob terream pinguedinem sciant, quod cum Aristoteles ipse, et Varro
indicerent immo his propinquo nulli Aluearibus sint seri ad id iubeat
in plantis latitare etiam proculdubio euincitur haec sunt fuyus

9. 40

9. 16.

Agrestis

agrestis, Serpilla Campana, Albulum, Myrthus Philaea, Vitep Terribile
 Thimus, Flea, faba, Aquatrum, Cucurbita, Brassica, Malus Pyrus
 Sylvestris, Papaver, Nux graeca, Campana, Carius, Elinus seras ex omni
 um Arborum, satorumque floribus confingentur per semitum Runicem, et sive
 noxide excepta aquei fruste plurimum flumina haec plantae habent, si
 pro Chonopode cum non Mellis Equonopode legamus ut ipse Petalites
 sit per seu virgulae Caballi dicta in nostrum usque diem, et ob id seras
 minimum Aristoteles quoque magis a stirpibus sumit dederat dum
 cum eo florent confici ait, eximendaque per id tempus de alveo conti
 nuo enim reparari nec mirum si ex floribus, atque oppidit plantis
 nonnullis Mel etiam fiat copiose, ambo enim in magis temperari
 Plantis plantarumque partibus exartibus mixti atque digestis ut
 flores sunt copiosius insunt, sera namque etiam a Mellis calido
 aereos, ignesque desiciat, ob id tamen ad temperamentum accedit pro
 prius ut teste Galeno medium quodammodo teneat calfacientium, re
 frigerantium, humectantium, et desiccantium, Mellisque tum temperiei
 dignitate, tum glutinosa communi natura loci a Nobis dicta est, eoque
 magis quod eius pignora natura flumibus Mellis, lubricitates comitante
 ad opitum euehatur, et ubi cumque Mel fuerit, ibi sera, ubi cumque sera
 ibi Mel, ambo ubi gluten, magis autem minusque pro ratione temperamenti
 qua etiam de causa haud difficile inuicem Versimel pati tam intrinsecis
 quam extrinsecis motibus, ut seras particulas in Mellis, Mellis in seram
 portari queant. Hinc ad altero artimotioni locus, Mellis enim et
 duntaxat pignora glutine sera effingitur, medium ut pote inter Mel li
 quidum, durumque gluten cum esse videtur, et ne oleosa, ipsa pingue
 do desit, Veruecini semi parum adijctum, nec abruit odori, utem, aperi
 et consistens indicia, experimenta quoque quibus in melle seras
 aliquid in sera mellei esse reperire, qua de causa et colla ea elabra
 torum ab Apibus Vanulorum ratione Mel, serarumque fructum, Alena
 apud Athenensium dicit, in gremio enim seras naturaliter latitat, et

Apud artificios recanditur. Confirmatur agraio, et paria quod ubicumque
copiosior mel fuerit, ibi et cera, resinique glutinis plurimum namque
Cera, mellisque proventum apud Taboer. Plinius apud Ceror, Rosind,
Cera, et Mellis Diodorus ait, non ab re, igitur in eadem fere statumque
Apud Ceram quoriant et excerpunt in quas mel nec iam est cur negari
possit Ceram e stirpium essentia prodire quod ipsa arte parari aut im-
pari nequeat nec chimie ex earum floribus, et succis confici. factis hi =
quidem omni proculdubio constare videtur. Dimisso enim Lybid' huminum
superius exposito mellificio in quo haud dissimili compendio Ceram etiam
fieri conijci potest, legit ex plantis, quoniamque floribus, et succis
ex Arborum gummo succo Marcandus apud Libanum ad factum
Mel repinendum Libanius ipse e Rosis per sublimationem cum Intro
figulato, et panis refrigerantibus Ceram segregavit, factaque in ceteris id
fieri posse floribus, et folijs docuit. Alibi quoque ex Rosarum floribus
per artem abique Melle, et Bellidarum auxilio puram se conficit
testatur Ceram ante ignis eliquationem albam, postea citrinam testa-
tur quod cum in Aristotelico opinionis confirmationem e floribus fieri
Ceram avertit, imminime de re illo illis intellegere credi potest
Vt superius de melle aliter Joannis Bapt. Lort' est experimentum,
Ceram e quarundam Arborum glutine elaborantur copiosam quod Libani
tum affirmavit, et in pluribus confirmavit indicij, et sicut hodie rerum
naturam indefessa indagine vestigantibus apertum facile arbitramur
ita crebrior tandem vni plurimum allaturum utilitatis Libanius in
perpulchro illo stratum problematis Marcandi medium quod se
opinari videtur ostendere, ut enati ex plantis, floribus, et veluti
exudare Ceram coagulata fieri in aqua chireo farinae pinguis spe-
ciem, vel subtilis florum sudoris, forteque tenui rosi mellei illaque, et
simul exsiccata aspergine addita in Lacto Indico fore modum censet
licet Sacca ex succo potius, et resinosis fieri secretantibus epithimes in
eiusque gratiam facile in Cera quoque aliquid resinosis tenacitatis
videatur admitturus. omnino autem negare succum esse plantarum
vel

vel florum. in hanc canere videtur sententiam Baptista. Pura

Libat Apis Sudo Ceram de vertice florum

Impellunt Aris Cynthia & candoropus.

Quo cunctis equidem dicta sunt, minimeque negari debet Ceres esse illas
esperationes a plantarum vero succo proficisci in quo ipsa Cera lateat, mi-
nui quoque valet euitari quamuis descriptione quoad fieri potuit ab in-
ferna genuinaque origine diuelli conatum fuerit, et aeris petitis res
ut pote optinere adueniens, sed et Rotundum Mel Plantarum maximis
intimum, et Ceram eius affinem ac sociam glutinoso etiam comprehendit
suo pluribus iam liquet, Virgilius id aperte cecinitte videtur

Narum lachrymam, et lentum de cortice gluten

Geog. lib. 4

Prima faui ponunt fundamenta &

Confiteantur omnes id Peripateticum, necesse est Aristoteles in fraudam
velit auctoritatem, et obseruationem. Is apertissime ex lachryma Arborum
Ceram Apis conficere pronunciat, faui ex floribus salicis, salicis
ere deferentes e floribus, atque etiam Arborum lachrymis salicis, salicis
et reliquarum quae glutinum parunt, huius parimentum quoque
illudine assent Salicis, Ulmi, Arundinis, siccis, Gummi, resina Plinius
ait. En glutinum tributa Cera, et floribus glutinis ut minime Peri-
pateticum dissentire fas sit. Idcirco quicumque Apem ministerium
admirabile contemplati sunt, eadem quae Aristoteles de fava fauere
verba, eadem

Nat. Animal. 8. 22
3. 40.

D. Ambrosius, et e recentioribus Car-

danus, pauca autem omnino habuit inspectores Cordus propolis
dumtaxat insequutus, e quam lachryma Arborum, et quae ex
fieri sat diligentem detexent. Ea vero a Plinio Galbano substituitur
Vitis consimile glutino, gluten ipsi quoque Apianum ferunt glu-
tinosas germinant Populus Apes praecipue aggredi, in illis que
maxime fatigari et onerari. Quod minus per tale obtinere
nonnullis fuisse, et in tero Varietatis vel ab ipso Aristotele
indicatis animaduertum. Alioquin non ex uno cuiusq. fere

odore: sapore: consistentia temperatum eo quod plantarum succi sed
matricis naturam referre debeant diuersarum plantarum seram
tunc succum minime posse ut existimarent. Refert quippe sera
suarum plantarum naturam, non serus ac Mel, indeque in diuersis
distinguitur speciebus, sed age illas quam propinquius possibile erit
intueamur

Sicuti Mella glutinaque ipsa prout ex varijs sunt stirpibus inter se
ipsarum in partibus quibusdam proprietatibus quod rursus il melleo glut
nosque natura repugnent, differunt ac distinguuntur, ita ceteris eue
nire, ex eadem ut pote classe contrariarum rationi est pluraz. osten
dunt, nec ab re à Valerio Cordo sui Mellis naturam sequi seram
esse pronuntiatum; Buzo namque sicuti Mel Corium inficitur
ita sera ibidem quod è Buzo fiat vim grandam obtinere medi
camenti Plinius reulit. Abynthitem Valerius prout in Porto amare
naturam pradiam, sicuti ab eodem Mel amarum vidimus Abbyn
thio Sarcias in Pegu ex Arbore quodam Prunifolio et in Balaguet
ex Benjera Ziziphi affine a famiis epugi, et Apum mare in tabulis
conuincant Laccam quam sero Sicciorum, diuini que glutinis parti
cipem magis speciem estimare debemus. Odorata vero ubi odoratissimas
sunt plantae ut in Creta, Attica Chichia et Cypro habetur, odoratiss
Cyprica Plinio usque quod odoratissimi in Balami adulteris ep
guitatur, Laudano prout prout Sacer Cypris, prout mellis proutam ex
Cicuta seram Ouidius maledicet

Ite hinc difficles funebria ligna fabello
tuque negatum sera referba notis
Quam puts de longe collectam sine Cicuta
Melle sub infami Corica mittit Apis.

Nigram in Indiis Regionibus ab Apibus quibusdam aggeri refert Vide Cluuium
Cluuius. Rubram vidimus laccam, Candidam prout Arh fuis reddi Ceramiscoid
tam, tota que uis in marina deluente aqua ex le Cardanus et que alba
Andimatus norunt. talem ille orientalem diu quod tunc hi proutant,

flaua

flava nostra est, et quandoque occidit. Quinimo quod ex multis deceptatur
 usque diuersis stirpibus hinc minimè colore tingitur, sed diuersas partes
 hinc inde inspicuntur. Apum pterea fera, multarum erit a quibus diligenter
 sapienterque obseruamus Mellarij flauo, viridi rubellique rutilos, specere
 Larinas. Densa, et sicca alia est Andemaro. Pinguis alia est ad ipsi
 similitu qualis ex Morconia, et Polonia affertur, am quod ibi plurimum
 retinetur, et melles, nimique copiose ob solè Regionem se attollentis quo
 plantis pinguires, sed nostris etiam in Regiombus licet Melis in quoque,
 alued, et pluribus propinquis annis centeatur, nota quod ab Apibus li-
 cet è diuersis stirpibus, uno tantum dulcedine, et tibi que titulo conceptu
 committatur in unum conflaturque, sera cum pluribus subteruicis Apum
 Vitali ministerio, commodis diuersas eius species alijs, atque alijs in ipso
 Alued vrbus adhibita, mirèque est reperire diuersitas, et diuersim
 ut vel ipsi scriptoribus, et varijs in sumptis plantis innotescant. Alia
 namque è resinis, alia è mellei summi, quodam è florum suda
 interaque vis lagine, et ut Apum structurè ordinem cum Plinio
 alijsque sequamur, Compositis, seu vero veluti excrementum pur-
 gamentumque, sera est nigrum aëris odoris amari, saporis acce-
 ribus suppurationibusque salutare glutem in Alueario firmis-
 simum. Primum probet operis fundamentum, primamque crustam
 linimentum quod aditus aluedi, eiusque inanimatum obstruit.
 Quod è resinis fieri dicunt, et hinc etiam retinotum, et calidioribus
 quidem conflatum resinis euincitur. Quibusdam xōuui, hinc est
 summi dicta, et columelle summitio. Propima, ab eo sera
 specum Pissocent ephuba seu picata sera, mellei quidem, et dilutior
 feturum, seu fetorum factem peditat super comotum picantium
 modo venient ex floribus, carbonumque resinis summi dicitur. Qua-
 litas vero ipsa, nomenque è picea retina, et aptam seram Nobis
 indicare debent quod piceam referat quodammodo naturam. Hu-
 ic Propolis auddet Nobis anti quic medicamentum, nobis vero
 diebus propemodum ignotum, serbia in opere serua eam materies

est, quod et flauis Stabilimentum probet vel uti sero proprie dicti
 initium, et in Alueariorum foribus, seu introitus foraminibus inueni
 tur, eoque omnes frigoris et iniuriæ obstruuntur aditus, caueantque
 partes Populorum mitiore Summi crassisque rariore aditis floribus
 Plinio constat in uindum tamen sera Venius Populorum, et eiusmodi
 mitiore lachrymæ aduocantur at fortasse quam alibi Plinius in folijs
 guttam ferre Populus dixit, et quam maxime Propolis, unde Saga
 cius in eam Cordus animaduertens. Aeginetiam è nigra è nigra
 Populo colore flauo, aut fuluo inambustulatum mellescentem in
 longum Vitei ad instar ductilem odore suauis, et inuicid populneo.
 rum germinum. Semidecam hinc Betuleam colore inter flauum
 viridem et cinereum medio sicciorem. Rariorem alteram quæ Alpina
 tantum Populo. Miptam tandem Propolim quæ nigra et Alpina,
 Populo Betulaque promiscue deteguntur, eandem miptam conspi
 euam nobis statuit, præterquam hæc differentia quæ ex lachrymæ
 innascenti ac adhærenti, ipsarum Arborum gemmantium oculis, seu
 gemmibus ab Apibus detegitur tradit guttas foliorum Plinio de Creta
 et Lidia Verba facit, cuius è Ladani, et Myracii lachrymæ maiorem
 partem Apes colligere narrat fortasse, et hinc Dionysii odoratio Myra
 com referens, fortasse et alia à Striacina odoreque Galbanum Pli
 nio referens ab ipsis deteguntur est Galbano Galbanæ propolis, opere
 pretium autem est Virgilium prædicti decens audire.

Virg. Georg.
 lib. 4

tenuia Cera

Spiramenta linunt, fucosque, et floribus oras
 Explent, collectamque hæc ipsa ad munera dant.
 ex Visco, et Phrygiæ Sorianæ Piculentis Idæ.

Propolim Cera ipsa proprie dicta, et facie subsequantur in eam
 facile credat, quod Aristoteles distinxisse videtur, si minus proprie ut
 plurimum, latiusque fusi nominibus significare soleant. Mito enim
 quod Cera nomen uniuerso generi inditum est, speciatim quoque illa
 Cera dicitur quam Cellarum lateribus et tegumentis constituendis adhibent
 Apes. Restat hinc Plinius. Quoniam autem Cera Cellarum, Ceraque

et Mellis fundamentum ab hac exclusum Cera videtur esse et Propolis ante
 Ceram fauorum habitamentum Plinio eidem dicitur. Illud fundamentum
 fauor significare epistimavit Marcandus apud Libanum quamquam
 fauor angustior nomine (collarium constructio, et integra Venise soleant
 domitia) veluti cum Pliniodogis fauor constructio, ipsum, mox mella
 colligere dicitur, et à Varrone præcipue fauorem esse quem fingunt multi
 cauatum è Cera, et hinc in manibus fauago. Alexony varieta illa fa-
 uorem specie quam Nos saepe collegimus ut hoc modo fauor à propria dicta
 Cera differant, ut à Latensibus, et quoque pauimentis, Aristotelisque per-
 maneat distinctio Nobisque diuersis dico seruo exhibeantur Varietas,
 Arbo è florum glutino, viscosiori autem fauor Marcandus, sed Aristoteles
 Ceram ex Arborum lachryma, fauor è floribus confectis, alibi que è floribus
 fauor, et Arborum glutino, Ceramque ab hinc dicitur hinc fieri ait, et
 licet Marcandus inter fauor Ceramque distinctio improbanda minime
 sit, cum fauorem omnium fere contentus Ceram fauoremque idem esse sen-
 tiat, nec aliud interea notet quam Arcturum dissonantiam ac Ceram
 fauorum materiam fauor ex cauatum, affabreque conueneratam
 Ceram consideret, eademque horum materia ab ipso Aristotele ab hinc
 videatur, si que è grauioribus lachrymis superiorum Ceram è leui florum
 suo inferioribus elaboratur fauor, contentare debemus, minima illud habitum
 Arcturam affinitum neque formam cedere ac, quam densiora, grauioraque
 primo Composita, et Plinio ceram Media Propolis tenuior leuiorque
 lachryma tenuissima, postremo glutinum summa Cera, fauorque
 ipsi è florum nempe viscagine constituet rationi contentum est. lo-
 us certe iudicio relinquatur, Arcturum demique Ceram fauorque est
 mare, si Nos è nominum hinc ipius optica uenimus. Vbi enim
 Ceram è lachryma arborum, fauor è floribus Apes constructere Arti-
 cluunt, summam attingit uideri debet, ut duplicem dumtaxat
 indicaret materiam leuioribus, grauioribusque glutini florum è Arborum
 et fauorem quidem nomine arcturam leuioribus partem que distinctim

Ceram nuncupari diximus intellegisse, ea namque constat fauus. sed
autem gummosam comprehendere (omnino nimirum Puloerem Pro-
positum quod ipsa constat lacryma. impopimus, nec ibi de illis ab Aristotele
verbum grauatate vero adeo ab illa. sed specie differant ut detendant
Si in aqua coquantur illa aëri florum spiritibus tumida immatet, pro-
stat in confirmatōne eadem apud Phrium materis distinctio. sed
namque ipse Arist. fauus intelligit ipse Ceram dicit, e florum namque
Ceram e glutinosarum Arborum lacrymis intelligit fauere aut
Aper. Alibi vero Aristoteles fauorem lacrimis totius operi omnino utrum
esse cum dicit: cum a suum repositum mundum combuere incipiunt
fauos deferentes e florum, atque etiam Arborum lacrymis etc. vel
prima Verba declarant, omniumque glutinum enumeratio, cum vero
Cera collectio florentibus plantis reperitur, antequam ipsius Ceræ ratione
dicitur, non enim alio quouis tempore commode excipi potest, pone
quidem lacrymosa sed cum in opus simul Venire debeant illius hanc
simul tempore oportet, et uberius quidem Verius futuram caluitis
censeri debet. De pingue igitur, crassoque glutino generatione Cera de
pyxidibus ipsius Mellis in specie qua utimur, eoque lacrymis quar-
doque semel dicitur utrum est eius diuersitates adnumeretur necne, inter eas
fauus antequam cuiuspiam crassioris glutinis plures tamen pro glutinum
plantarumque vari etate esse impopimus cum multis numerosis et si ab
Aperibus quod ut ipse omnino veritas mellario operi non excipiuntur as-
piceremus. Vel in diuersis quidem Regionibus excepto mollium minime
patuntur in huiusmodi mollii insurgit in aliis dicitur commixta latitant
esse obseruare.

Quoniam autem non sicut a de Melligine visum est in plantis quoque ipsi
propinquam inesse, in quibusque Ceraginea constare potest eam in
alium rari ac efferi contueri debemus. Ad foreas pluuia. Longe quidam
pariu, agris quoque quod grauius sit, minime spirituum audacia, corpore
inque agilitate, superbia atque extollatur, que intra cortices legitur

Debetur

detineri, nec nisi ab aliorum circumrupta florum impetu extrahi solet.
Quini tamen soli radij, ceteruantibus, et aliorum assurgentium Li-
quorum Stimulo aui ut attrahatur ceteris debet. Mellis primum affiri
tate, et contubernio. Mannoque praesertim quam sero participem sur-
gere nouimus ut inter roris similes locum obtinere queat, inde Crotanus

Libat Apis de rore fauos, mellisque liquorem
Et Mantuanus Baptista

Glebae adiunge fauos, et non aureum Mel

Quid vaga de florum vertice lambit Apis.

Fortasse et Aristotel. roruda sera fuit, eo quod mel modo, non seorsum
floribus plurimum eius defertur, Immo fortasse onagus. Mel enim lingua
ab Apibus ipse suscipitur, ut fauiscus oculi, vultu interior, extrahi suus
credi potest. Minus vero sera ab interitis, et eo onagus ab ceteris roris
eidem, cui priorum acuminis sedum cupitur flores perreptando, leuini
enim hoc attactu manus ostendi, episcopi que peritiora glabina frute est.
Hoc vero alibi ad ceram rari manifeste declarat arborum vbi da
lachrymis, glutinosi que plantis carpi e spilloibus que frondibus roris
sunt aui. Quibus fortasse Marcardus apud Libanum alijs que antiderat
mores Plantarum quidem florumque partes ceram, aut Rorudum esse
quidpiam determinandum, mirum arbitrat utriusque tribuisse videt.
Plantarum rori milles admiscens sudorem. Not vero ceraginis impetu
origine, vel ipsidem de ea non seorsum ac de Melligine iudicare debemus
rupta ea in altum, reidoneque, vel proprijs in conuulsi bit. Quod
enim si Roruda sera esset, vel mellis pars roris, vel peculiaris species
per se reperiri sola in subiectis deberet minime necessarium ducimus,
eoque onagus melles ipso roris aquei copia impetu descendente, vnde
illud ut aqua principio dilutum ab Aristotele obseruauimus. Sera namque
regni, pigraque natura eius pauca, modicum omnino eius atende
partibus, illudque omnino proprio, seorsum sed aliorum fere ductam
tium spiritus extollit. Vnde ut aquei copia, et molli ambitu roris h
quata deducta, immixtaque occultari, ut minime appareat ostendi
potest; Magis poro eius onagus, lumen diu, caldantibus rati ori

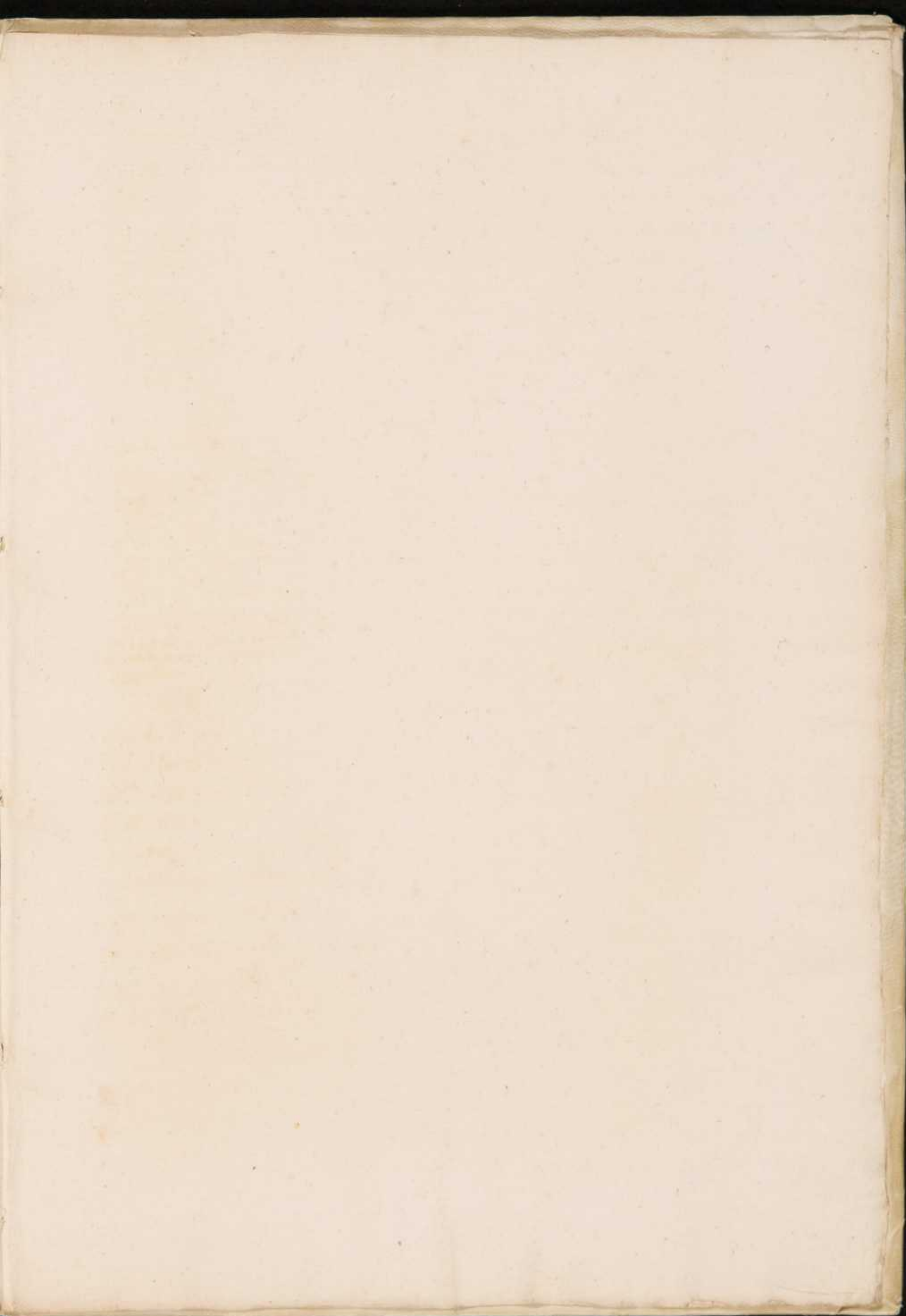
congruum est ut seorsim quandoque descendat, et si minori copia non lateat
maiori vero observari queat. Inde et hinc Julij mensis diebus de sinu qd
vrentibus in Hybernia cereos habemus Imhes. At algei Hybernia et h
graciarum densiorumque liquorum quales glutina, cerdque sunt et
cerdiones pollenti sunt coloris opus, cur nun, ubi calidore celo hęc potius
impluuntur. Credi dem equidem calidioribus locis ceres plerimum
etiam exitari dimittique. Horum vero Imbium alia ratio est.
Parum ibi mellis parumque cerd ascendere color dicitur ratio, va
lido autem et hinc, et super ante calne, et rebus succo minimis a sole
antea illeto surgentibus nun parum quod abeunte sole noctu pro
prio illius aëris origine correptum transaque, melleique coagulum
non ad ceram atque deveniat cuncta hinciam, nec sera ipsa dum
tapat concrevit in suam redeat in onelli eliquantis opprestione
libera sed et ceres quodcumque in onelle partes et crassiusculo sero d
Cerdque prorsusque melleique plurimum dementur in ceram quod
quidem et onellea magis ob id et onelli particeps a Nobis reperta est
Consimile huic est in aquei non, et pluvie Pruina, et riva natur
opus ut haud inopie Mollei, glutinosique diu potit Pruina seu ^{maius} aptus
Nig latius ut perbelle. Altimarus in onelle, Mannaque Rori, et
Pruina respondens in seipit et indicavit Manna siquidem ipsa
ab ipsa in Pruina similitudinem concrevit Cera. Rori enim aqueo ob
curros frigis in Pruina d'ertit altis vaporibus niuem, ita melle
Rori a quo cerd plurimum delitescunt partes in ceram ipsam ventere
centendum, eodemque modo copiosius alitque clat in ceram niuem
qualis Hibernica fuit, nec enim in grandines conglobari potuit in
maiores guttas minime resolutas, et pluvias, sed hinc inde intermixtas
aeri in eodem in quo directus foliorum flocculus, ac diuicatus ri
gore correptus est, in modum collatus est aquae niue. (glindicij enim
humorem hinc inde tenuibus fluvibus rigore compressis, nil aliqd qua
stlonga, et fursuracea conficta, et expectare foliola. Inurgat
porro in aliquis Pruina, niuemque inquirent, fractis tandem
frigori compedibus in ^{pruina} niuem nimirum aquam redire faciunt
quod

Quod Manna et cerea Nisi haud eveniat, minime enim ad melles reverts
 liquores tribuendum hoc existimamus orationis complemento in
 Melleis, quod magis ad quatuorque proclive affectiones ut recipiendat,
 retinendaque, nec elementare medium retrahat, repetatque huius
 aut suavi naturam, obviandum quoque et illud maxime venit
 frigidatque conspuit montosae regiones Resinotarum Arborum ut
 sole Pinorum, Abietum, Laricum, et huiusmodi praesertim optulere
 Sylicas seu quod antiperistati terrenis insimulatur calor calentes
 haec succi extrudat plantas seu quod collectus infra terram succus
 longis sole minime reserante cavernis ferme reserem concalcat san
 demque in holer feruentel anatus aduenit, sed insitiat expululet.
 Contingere hoc et Hybernica rationi par est, ut ipsa que Resina Cord
 plurimum exhiberi phoebeis radiis, ipsamque cum carnielligine
 maxime confundi ut Nobis ipsa resinotatum Manna, a Mel Ce
 dinum experimento sunt. Indeque levis omnibus Nivibus submigni
 Stran materiam demanere potiusdum seu ac in calidit frigore,
 Indique hinc in montibus. Nec a nimis remotis phloraphantibus quibusdam
 Peripaterius remorari debemus qui statim ac cereas haec affusionet
 in oraturd comprehendit viribus permittent pinguibus ophalatiombus
 exhibet, ferreo, et aqueo lentu succo remixtis rem omnem remittant.
 Transferri enim e subiectis rebus non solum ac de Melligine visum est.
 sed longe rariis, parciugue et efficacius, argenteis radiis qualiter
 et glutina violenter auferri. Ceraginem ipsam ornelle, quaeque aqueo
 comitatum multo impicere possumus. Ex omnibus quidem sed e
 ceruis magis corpibus, ut lentis resinosisque succi Arboris, plantisq
 sunt, et quod in glutino pinguedinis plurimum habent. Agriculis ad
 exhibent Apibus Ceram eantid circum Aluearia expeuntur plantis
 superius indicat. Carrion inter eas Lampyranas, Cera, ob id sine Cira
 quibusdam dicta, quod plurimum Apibus Cerd prebeat, Columela in
 numerabiles vilioni notid herbae nati quod fauorum Ceras exuberant
 vulgares Lampyanas armorapias Rapistis Inculi Tylnestri, ac nigri
 papaveris flores pastinacis, et Staphilitinum ait. Ex his igitur omni
 busque alijs apti sole pellenes cum succo Ceram in halitus rari
 respondere videtur. Nec enim inhabitis attentione Cera estimari debet,

qua et lassis, aliisque glutinibus aërea magis, et melleis et sic
pulsior, laevior tamen et supercendens, praetera in cerea ipsa
Manna quotannis quibusque irrurgent descendemque diffusus dicitur
ut quae caetera comitantur ascendenti a mella cereae partes omittit
sumus. Accedit Chymicum distillationis experimentum quo in Tubulis
Ceram duci Libano combitit, ut superius reddimus, nec mirum si in
gore refrigerantibus pannis induendum fuit, quo nimirum distilla
videtur in pristinam redire corpus consistentiam, eoque in Hy
bernica natura admonente gelasit. Aëria igitur ita Ceram ita colla
si cum rursus gravitas densitasque redierint frigoris contigione.
Puritate quidem tenuitateque ~~infera~~ ^{super} collectam praecellenti quod reliquum
alientu terreis faeculentisque partibus defecata trahentisque calore
tenuior melleisque miscela mollior reddita sit ut in irrorationibus
liquecent omnino plurimum occultantur. Quibus ita inspectis minime
mirum fore crediderim si Cera aliquando nixperit, et in nubibus
adhuc cerni quidpiam ab ipsa interdum effingi natura ex ele
mentantibus, vagisque corpusculis, omnique absque ulla inferiori
Cera stralibus, sole in massulas digerente aliquibus opinari contigerit
hanc facile, ac illud inficiandum censuerim.

Finis.

R. ISTITUTO

Sala *A*

Palco *6*

N. inv.

Prof. Antonio Favaro
R. Università di Padova.

Di Cap, 23. I. 84.

Cassiano Anicis,

Dal fac-simile del Cefi che ti occludo, potrai riconoscere che io ero
nel giusto stimando che il lavoro di lui posseduto dalla Biblioteca
del tuo Orto Botanico venisse altrimenti autografo come stimavano
il Vescaiu ed i di lui predecessori.

Amica sempre

A tuo Aff.

Aut Favaro

La stampa del libro delle grandie Indiane non tuttavia
inanti et ne sono già intagliate pressochè il centinaio
giunto in Roma se ne mandarò le copie.

Il
per sempre
Federico Maria Montez

Discorso dell'U. Galileiani. Parte VI, Comò VIII = carta 81 verso = coperto ad una lettera del Copia Galileo
d'Acquasparta li 4 febbraj 1612.